Fjolle

Materiale til FFD's
generalforsamling og årsmøde
27. - 28. april 2017
Kobæk Strand Konferencecenter

Indhold

Program 3
Dagsorden 4
Temagrupper 5
Beretning 2016 - 2017 6
Handlingsplan 2017/18 15
Regnskab 2016 27
Forslag til budget 2018 34
FFD's nuværende bestyrelse 34
Foreningens vedtægter 36

Folkehøjskolernes Forening i Danmark
Om foreningen 38
Medlemsfordele 39
Rådgivning 39
Efteruddannelse 39
Udgivelser 40
Kursusoversigt 41
Ansatte i Højskolernes Hus 42

Program

TORSDAG, 27. APRIL

Kl. 9.00 **Ankomst og indkvartering** - udlevering af stemmekort mv.
Kl. 9.45 **Velkomst** ved formand Lisbeth Trinskjær
Kl. 10.00 **Morgensamling** ved Jørgen Carlsen

Kl. 10.45 **Generalforsamling begynder**
Valg af dirigenter / stemmetællere. Godkendelse af dagsorden. Formandens beretning, herunder bestyrelsens beretning, der forelægges til debat og godkendelse.
Det reviderede regnskab forelægges til godkendelse. Budgetforslag og fastsættelse af medlemskontingent og skolekontingent. Fremlæggelse af strategi.

Kl. 12.00 **Frokost**

Kl. 12.45 **Foreningens strategi 2018-22 -** Hvordan kan du, din skole og foreningen hver for sig og tilsammen føre den ud i livet? Man kan vælge sig ind på et af følgende temaer:

1. Højskolepædagogik i praksis
2. Bæredygtighed - skolernes indsats og de næste skridt
3. Frirumsværksted: Højskolernes rolle i den offentlige debat
4. En folkehøjskole i verden
5. Gang i folkeoplysningen - højskolens lokale forankring
6. "En del af HØJSKOLERNE" - Højskolernes fælles kommunikation
7. Institutionsudvikling - Højskolen mellem tradition og fornyelse
8. Højskolesangbogens glemte guld
9. Højskolernes nye målgrupper - er højskolen et lukket land?

Kl. 14.45 Kaffe
Kl. 15.00 Kulturminister **Mette Bock**

Kl. 16.00 **Generalforsamlingen fortsat:**
Debat og godkendelse af strategi. Fremlæggelse af handlingsplan. Indkomne forslag. Valg af bestyrelsesmedlemmer. Valg af revisorer. Eventuelt.

Kl. 18.30 **Festmiddag** - med mere eller mindre kulturelle indslag - derefter Party:
Den Rytmiske Højskoles Party Experience Band leverer en perlerække af absolut danse-venlige ørehængere. Aftenen vil være graciøst oversprinklet med "special guest stars" fra folkehøjskolerne.

FREDAG, 28. APRIL

Kl. 7.45 Morgenmad

Kl. 9.00 **Højskolebladet LIVE – i erotikkens tegn**
Vi byder op til et journalistisk sceneshow med det bedste fra højskolen og omegn.
Vi ser på eros, på menneskets begær efter det gode, det sande og det skønne – og muligvis det forbudte. Mød blandt andre Jan Gintberg, find ud af, hvem der skal have Den Folkelige Sangs Pris, og oplev mange flere kvinder og mænd, der leverer gode historier, samtaler og præcise indspark.

Kl. 12.00 **Frokost** - derefter afrejse

Dagsorden

- i henhold til foreningens vedtægter

Punkt 1
Valg af dirigenter

Punkt 2
Bestyrelsens beretning forelægges til godkendelse

Punkt 3
Foreningens regnskab forelægges til godkendelse

Punkt 4
Budgetforslag og fastsættelse af medlemskontingent og skolekontingent

Punkt 5
Fremlæggelse, debat og godkendelse af FFD's stategi 2017-2022

Punkt 6
Fremlæggelse af handlingsplan 2015-16 til vedtagelse

Punkt 7
Indkomne forslag

Punkt 8
Valg af bestyrelsesmedlemmer der vælges af skolerepræsentanter
Valgperioden udløber for:
Jakob Mejlhede, forstander, Grundtvigs Højskole (genopstiller)
Astrid Gintberg Levin, best.medlem, Gymnastikhøjsk. i Ollerup (genopstiller ikke)

Punkt 9
Valg af bestyrelsesmedlemmer, der vælges af personlige medlemmer
Valgperioden udløber for:
Stig Kaufmanas, lærer, Den Rytmiske Højskole (genopstiller)
Ivan Jeppesen, forretningsfører, Mariager Højskole (genopstiller)

Punkt 10
Valg af revisorer
Statsautoriseret: Deloitte - Folkevalgt: Helga Kolby Kristiansen

Punkt 10
Eventuelt

Temagrupper

Højskolepædagogik i praksis
v/ Jonas Møller, FFD og højskolelærer Simon Finnerup.
Dette værksted sætter fokus på perspektiveringens alsidige former i højskolens undervisning. Med afsæt i den nye vejledning om UBAK og praksiseksempler lægges der op til et pædagogisk eksperimentarium, hvor højskolelærere og andre interesserede kan drøfte og lege med, hvordan undervisningens brede, almene karakter kan kombineres med den fag-faglige og færdighedsindlærende undervisning, så det både lever op til loven og bliver en naturlig og levende del af undervisningen for lærer og elever.

Bæredygtighed – skolernes indsats og de næste skridt.
v/ Rasmus Vincentz, FFD og en højskolelærer fra netværk af højskoler, der arbejder med bæredygtighed. Målet med værkstedet er at hjælpe hver skole / deltager med at arbejde mere og bedre med bæredygtighed, fra netop det udgangspunkt de har i dag. Ud fra en hurtig kategorisering af skolernes nuværende indsats for bæredygtighed opdeles deltagerne i grupper, og der faciliteres diskussioner om den videre indsats. Det hele afrundes med en samlet udveksling og dialog om højskoler og bæredygtighed.

Frirumsværksted: Højskolernes rolle i den offentlige debat
v/ projektmedarbejder David Jul og en højskolelærer.
Har højskolerne en forpligtelse til aktivt at arbejde for en bedre debatkultur? Hvordan kan vi påvirke måden, vi debatterer på, og sikre rum for den demokratiske samtale? Hvad kan vi konkret gøre? Initiativet Frirummet byder til Frirumsværksted om højskolernes rolle i den offentlige debat. I Frirumsværkstedet er vi alle aktive deltagere, og sammen vil vi udforske, udfolde og udfordre perspektiver i den offentlige debat samt søge initiativer, vi kan handle på - enten som samlet højskolebevægelse eller som enkelt højskole.

En folkehøjskole i verden
v/ Sara Mortensen, FFD og en højskolelærer.
Højskolen er en unik mulighed for global dannelse og mellemfolkelige møder - både med internationale elever på højskolen, og når højskolen rejser ud i verden. Samtidig oplever vi en stigende interesse for den danske højskole fra hele verden. Gennem en række "minidialoger" udfolder vi strategien med praksisfortællinger mhp. at styrke og kvalificere arbejdet med det internationale, samt få ideer til nye tiltag – både på højskolerne, i foreningen og måske i verden!

Gang i folkeoplysningen!
v/ Søren Børsting, FFD og en højskolelærer.
Kom og få præsenteret nogle af de mange spændende projekter, som højskolerne arbejder med i lokalområderne. Gennem et nyudviklet spil skal vi diskutere, hvilke muligheder, men også faldgruber, højskolerne skal være opmærksomme på i det folkeoplysende arbejde, samt hvordan arbejdet med folkeoplysning kan udvikles i de kommende år.

"En del af HØJSKOLERNE" – Højskolernes fælles kommunikation
v/ Jakob Bonde Rasmussen, FFD og en kommunikationsmedarbejder fra en højskole. Kom med input til handlingsmål i forhold til strategien: "Højskolernes kommunikation er med til at synliggøre og brande højskolerne som en samlet bevægelse og dannelsesskoleform. Og kommunikationen medvirker til at fremme og skabe dagsordener i tråd med højskolens idé." Konkret vil der på workshoppen blive arbejdet med, hvordan vi sammen styrker højskolernes kommunikation, så vi står stærkere overfor vores konkurrenter, styrker (tidligere) elevers og ansattes identitetsfølelse overfor bevægelsen og bliver bedre til at fortælle og udbrede de gode historier fra højskolerne.

Institutionsudvikling – Højskolen mellem tradition og fornyelse
v/ Thor West, FFD og Ivan Jeppesen, bestyrelsen og Mariager Højskole. På alle højskoler er der både krav om fastholdelse af tradition og fornyelse i fagudbud, organisation, kommunikation mv. Med afsæt i konkrete skoleberetninger lægges der op til en drøftelse af, hvordan der kan drives skole mellem tradition og fornyelse, og hvordan der kan ageres ud fra nutidige krav i spændet mellem økonomi og pædagogik.

Højskolesangbogens glemte guld
Jørgen Carlsen og Jesper Moesbøl fortæller og spiller sange fra Højskolesangbogen, som måske bør have en revitalisering? Kom og læg ører og stemme til.

Højskolernes nye målgrupper - er højskolen et lukket land?
v/ Jakob Hvenegaard Andersen og Ole Buch Rahbek, FFD
Med udgangspunkt i de strategiske mål og gode erfaringer med forskellige grupper af højskoleelever diskuterer vi, om højskolerne er dygtige nok til at tiltrække nye målgrupper, og hvad der evt. skal til for at blive endnu bedre. Indledningsvis gives der en kort gennemgang af resultaterne fra Center for Ungdomsforsknings (CeFU) rapport om højskolernes positive effekt – socialt såvel som fagligt – i forhold til højskoleelever med sociale udfordringer. I mindre grupper diskuterer vi efterfølgende erfaringer og udfordringer med nye målgrupper, og der gives bud på det fremadrettede arbejde.

Beretning 2016/17

Indledning
Skoleåret 2015/16 har været præget af en god udvikling på en række af foreningens kerneområder. Det vil fremgå af de enkelte afsnit nedenfor, så her indledningsvis skal blot enkelte af dem fremhæves.

Ser vi på vores kerneaktivitet, kan vi glæde os over et fortsat stigende årselevtal. Det er stadig de lange kurser, der trækker tallet op, mens antallet af årselever på de korte kurser falder. Det er godt at konstatere, at de unge fortsat søger folkehøjskolens unikke tilbud, mens det stadig må konstateres, at Genopretningspakken fra 2010 har virket efter politikernes hensigt: at skære på de korte kurser. Skoleformen mangler stadig at få den tilbagerulning, som flere politiske partier har stillet os i udsigt. Som det vil fremgå af handlingsplanen for det kommende år, vil vi fortsat arbejde for, at skoleformen får tilbageført tilskuddet på lige fod med andre.

Foreningen har igen 67 medlemsskoler, og flere højskoler er på vej. Det er glædeligt efter en årrække, hvor det er gået nedad i antal skoler.

På det politiske område har vi i perioden skiftet minister fra Bertel Haarder til Mette Bock; fra Venstre til Liberal Alliance; fra et højskolemenneske til et andet. Vi håber på, at vi fortsat vil have opbakning fra den siddende minister til vores skoleform – både i ord og handling.

På det politiske felt handlede den store kamp i det forgangne år om, hvorvidt højskolerne kunne indgå som tilbud for flygtninge i integrationsfasen. Den tidligere regering mente klart og vedholdende nej, og først på talerstolen ved 3. behandlingen i Folketinget måtte den opgive sin modstand mod højskolens deltagelse. Der skal her lyde en tak til LA, Alternativet, Radikale, SF og Enhedslisten, som holdt fast og sikrede os en plads i den vigtige integrationsindsats. Fornuften sejrede. Det er en stadig kamp at få højskolen med i de lovgivninger, der regulerer, om særlige grupper kan optages på højskole som led i særlige indsatser.

I foråret 2017 afsluttede det af regeringen nedsatte ekspertudvalg om "Bedre veje til ungdomsuddannelse" sit arbejde med en række anbefalinger. Samlet set fik højskolen en god placering i disse, men djævelen ligger som bekendt begravet i detaljen, og der er barrierer, som må fjernes, hvis vi som skoleform skal indgå, sådan som ekspertudvalget anbefaler. Der ligger derfor et politisk arbejde foran os, hvis vi reelt set skal kunne være et tilbud til de mange unge, der i dag står uden en uddannelse.

Af større landvindinger i år skal nævnes to projekter. Først den indkøbsforening, som FFD's bestyrelse tog initiativ til i foråret 2016. Med Efterskoleforeningen som partner har vi nu en velfungerende forening med i skrivende stund 80 medlemmer, og en sekretariatsleder er ansat. Målet er mindst 100 medlemmer inden udgangen af 2017.

Dernæst skal fremhæves det initiativ, Frirummet, som FFD, Efterskoleforeningen og Friskoleforeningen med solid støtte fra Trygfonden har iværksat med henblik på at forbedre debatten og samtalen. Se mere i næste afsnit.

På de interne linjer er der fortsat god projektaktivitet. Fokusområderne har i år været Højskolepædagogik, Demokratisk Dannelse, Folkeoplysning, Bæredygtighed, Unge uden ungdomsuddannelse, Flygtninge på højskole, Globale historiefortællere mv. Foreningen har på disse områder også søgt at øge samarbejdet med eksterne partnere, ligesom det har været afgørende, at initiativerne i videst muligt omfang har baggrund i den konkrete højskoleaktivitet. Det kan man læse mere om i de følgende afsnit.

Foreningen har i det forløbne år haft et godt og konstruktivt samarbejde med Kulturministeriet og Kulturstyrelsen. Der har været en del spørgsmål vedr. økonomi og skoleformens forankring på centralt niveau. Der skal her lyde en tak for god involvering, lydhørhed og imødekommelse på en række punkter. Afslutningsvis skal lyde en særlig tak til undervisningskonsulent Jesper Moesbøl, som valgte at gå pension i foråret 2017, for et godt og konstruktivt samarbejde gennem mange år. Her skal også lyde en varm velkomst til tidligere forstander Ole Wille, som 1. april tiltrådte en stilling i Kulturstyrelsen, hvor han skal varetage en lange række højskolerelaterede opgaver.

A. Højskolens stemme

FFD skal sikre løbende information og debat om folkehøjskolens placering i kultur- og samfundslivet og i den uddannelsespolitiske debat, samt styrke tilhørsforholdet til folkehøjskolen for højskoleinteresserede.

Frirummet
I foråret 2016 fik de tre skoleforeninger (FFD, Efterskoleforeningen og Friskoleforeningen) en bevilling på små 4 mio. kr. til at igangsætte et projekt over foreløbig 3 år under overskriften "Frirummet", der har til formål at bidrage til at genfinde den demokratiske samtale og udfordre de traditionelle måder, vi debatterer på. Projektet har nu kørt et år, og 38 skoler, heraf 12 højskoler, og 51 såkaldte debatpiloter er uddannet. Se mere på www.frirummet.org

Højskolepædagogik
Med afsæt i kerneområdet Højskolepædagogik har FFD i året, der gik, forsøgt at rejse højskolens stemme i den brede debat om dannelse gennem flere arrangementer. Se mere under afsnit C.

Folkeoplysning for flygtninge
Foreningen er fortsat en del af det tværgående netværk af folkeoplysende skoler og foreninger "Folkeoplysning for Flygtninge" og bidrager i den forbindelse med at inspirere og erfaringsudveksle på tværs samt udvikle fælles initiativer, der kan styrke integrationsindsatsen for flygtninge i Danmark. I løbet af året har der i regi at netværket bl.a. været afholdt kommunale inspirationsmøder om gode rammer for modtagelsen af flygtninge.

Folkebevægelsen mod ensomhed
FFD samarbejder fortsat med 70 organisationer og virksomheder under paraplyen Folkebevægelsen mod Ensomhed (FmE). 2016-18 afholdes i uge 17 kampagnen: Danmark Spiser Sammen. Danmark Spiser Sammen støttes af Nordea-Fonden med 9,6 mio. kr. I 2017 etablerede FmE en midlertidig pulje til måltidsarrangementer, og forventningen er, at flere højskoler vil bakke op omkring projektet med invitation til åbent hus og måltider på deres skole. FFD har haft repræsentanter i koordinationsgruppen, ungeudvalget og årstræf-udvalget i FmE. FFD var med til planlægning og afvikling af årstræf for alle organisationerne i FmE. Dansk Folkehjælp har kåret "Folkebevægelsen mod Ensomhed", hvor højskolerne er en aktiv aktør, som årets folkehjælper 2016.

Folkemødet
Højskolerne bidrog i 2016 igen aktivt til Folkemødets folkelighed, og Folkekøkkenet havde stor succes med fyldt telt og god mad, hvor alle skoler fik udsolgt. Vi levede generelt op til vores strategiske mål i forhold til synliggørelse, fyldt telt, deltagelse i andres debatter, folkelig forankring og elevinvolvering. Vi fik i høj grad styrket den politiske anerkendelse, og med Grundtvig som bannerfører blev der talt om Højskole på mange scener – og statsminister Lars Løkke havde det med i sin åbningstale. Ca. 600 højskoleelever/-lærere/-forstandere fra 20 højskoler deltog under Folkemødet. Rødding, Testrup Elevforening, Rønshoved, Krogerup, Engelsholm, Silkeborg, Kulturministeriet og Højskolernes Hus medvirkede aktivt i forhold til programmet i Folkekøkkenet. Odder, Suhrs, Rødding og Ubberup stod for maden – og Højskolernes Hus for natmad. Højskolerne medvirkede officielt i programmet under 11 eksterne debatter, og Højskolesangbogen blev anvendt flittigt ved flere partiers og organisationers fællessangsarrangementer. 229 højskoleelever/-lærere kom med FFD's højskolebusser, og ca. 500 højskoleelever boede i ungdomscampen.

Højskolerne blev eksponeret betydeligt i kraft af de frivillige og eleverne. Både ved elevernes fysiske tilstedeværelse i hvide T-shirts og i omtale online og i pressen. Således var der i 2016 langt mere aktivitet på

især Twitter end tidligere – og ikke mange andre end partierne selv kan prale af så meget eksponering i pressen.

Kulturmødet og Spil Dansk
FFD var sammen med Spil Dansk på Kulturmødet, hvor vi stod for at afvikle diverse debat-/og fællessangsarrangementer under paraplyen: "Danmarks Fællessang – 16 sange i 16 uger". Højskolerne bliver med forholdsvis få ressourcer eksponeret betydeligt som samarbejdspartner på alt materiale produceret af Spil Dansk, og vi bidrager sammen til at styrke fællessangskulturen i Danmark.

Højskolebladet
Bladet har i 2016 styrket sin onlinetilstedeværelse på hjemmeside og sociale medier. På sociale medier har bladet oplevet en vækst i involvering og udbredelse. Et område, der vil blive styrket yderligere med lanceringen af en ny hjemmeside i 2017.

Bladet har styrket tilstedeværelsen af elementer i bladet, der ligger tæt op af højskolens praksis. Blandt andet med lanceringen af Højskolepædagogisk Pris, der involverede læsere til at indstille kandidater til prisen, der både omfattede lærere, praktisk personale og akademiske kræfter, der beskæftiger sig med højskolebeslægtede emner. Bladet har endvidere i stigende grad været en kilde til citathistorier i øvrige medier, ligesom det har givet væsentlige bidrag til den verserende debat om dannelse, skole og højskolens praksis.

B. Interessevaretagelse

FFD skal repræsentere skoleformen i forhandlinger med myndigheder og organisationer.

I 2016 forsøgte foreningen endnu en gang at få tilbagerullet besparelserne fra 2010 – den såkaldte Genopretningspakke. Til trods for stor lydhørhed og forståelse blev vi endnu en gang skuffede. Kampen for "genopretning" fortsættes i foråret 2017 i håbet om, at de pæne ord omsættes til konkret handling.

Som nævnt ovenfor har foreningen forsøgt at være ude i rette tid med hensyn til at sikre højskolen en placering i de omfattende ændringer af systemet omkring de unge, der er på trapperne. Forhandlingerne om en aftale forventes at være i gang under årsmødet, og en endelig aftale forventes indgået før sommer.

I foråret 2017 indledtes et arbejde for at etablere intensive læringsforløb for unge uden ungdomsuddannelse i form af 3-ugers sommerkurser. Håbet er, at en ansøgning kan indgå under efterårets Satspuljeforhandlinger. Der samarbejdes med Den frie Lærerskole om dette.

Det var planen, at foreningen i højere grad kunne have opfordret til og bakket op om, at skolerne indbød deres lokale folketingspolitikere til at komme på besøg med henblik på at skabe en større forståelse for, hvad der foregår i skoleformen. Dette vil igen blive sat på dagsordenen i kommende periode.

C. Udviklingsarbejde

FFD skal understøtte forsøgs- og udviklingsarbejde på højskolerne, herunder tilbud af faglig og videreuddannende karakter, samt synliggøre værdien af højskolens virksomhed bredt set.

Højskolepædagogik
Efter tre år med Højskolepædagogisk udviklingsprojekt (HUP), der har samlet hovedparten af højskolerne om en fælles drøftelse af og bevidstgørelse om skoleformens idé og praksis og udmøntet sig i to bogudgivelser og medfølgende arbejdshæfter, har ambitionen det forløbende år været at gøre højskolepædagogik til et naturligt og kontinuerligt omdrejningspunkt for foreningens og skolernes interne udviklingsarbejde. Der har bl.a. været afholdt en række pædagogiske dage, et seminar om højskolens undervisning og en velbesøgt lærerkonference med fokus på højskolelærerens praksis og identitet. Derudover er der blevet nedsat et Højskolepædagogisk udvalg bestående af 18 ansatte fra forskellige højskoler. De mødes fire gange om året med det formål at drøfte og sætte den overordnede retning for foreningens pædagogiske udviklingsarbejde og sikre forankring og relevans for højskolernes virkelighed. I forlængelse af den nye ministerielle vejledning vedrørende undervisning af bred almen karakter (UBAK) er der blevet igangsat udarbejdelsen af nyt inspirationsmateriale, der kan understøtte skolerne i deres arbejde

med at perspektivere undervisningen på mangfoldige og naturlige måder og leve op til lovens krav, herunder brug af indholdsplaner. Materialet bliver løbende udviklet og udvidet og gøres tilgængeligt digitalt på FFD's nye hjemmeside.

Målsætningen om at bringe højskolepædagogikken i spil i den brede pædagogiske debat er blevet realiseret i form af en række eksterne oplæg og foredrag, en stort anlagt højskolepædagogisk konference med mere end 230 deltagere, uddeling af Højskolepædagogisk pris til Leo Komischke-Konnerup ifm. lærerkonferencen samt et nyt samarbejde med bl.a. Danmarks Lærerforening og De frie skolers lærerforening om afholdelse af et dannelseskursus for lærere i sommeren 2017. Desuden har den påbegyndte ph.d. om højskolepædagogik og dannelse givet mulighed for både internt og eksternt at styrke, udvide og udbrede forståelsen af højskolens pædagogik og praksis. Højskolepædagogikken er også blevet bragt i spil i en nordisk sammenhæng med besøg, oplæg og seminarer i Norge og i Finland. Der har desuden været et samarbejde med DANSK IT om afholdelse af et folkeråd på Rødding Højskole og en politisk høring på Christiansborg om digital dannelse og den oplysningsbestræbelse, der her kommer til udtryk.

Netværk og kurser
I 2017 er Højskolepædagogisk uddannelse (HPU) begyndt med 17 deltagere fra 15 forskellige skoler. I november 2016 gentog vi succesen fra 2015 med at afholde Lærerkonference for højskolelærere på Nørgaards Højskole. Der var ca. 90 deltagere på konfe-rencen. Lærerkonferencen er blevet evalueret meget positivt.

Der har udover Lærerkonferencen i 2016/17 været afholdt en række velbesøgte kurser i forenings-regi: Højskolepædagogisk konference, viceforstanderkursus, forstanderkursus, bestyrelseskursus, medlemsmøde om ny strategi, sekretær- og forretningsførerkursus, bæredygtighedsseminar, flygtningeseminar, dialogmøder i Sjælland og i Jylland, mentorkursus for forstandere, lærere og TAP'er, kursus for nye lærere, kursus om det internationale arbejde på skolerne, to kurser i psykisk førstehjælp, kursus for pedeller, rengøringsfolk og oldfruer, kursus for informationsmedarbejdere og netværkskurser for musiklærere, kunstlærere og køkkenpersonale.

Folkeoplysningspuljen
Folkeoplysningspuljen har igen i 2016 været meget søgt. I alt 22 projekter søgte og 21 fik bevilling til et samlet beløb på 1,6 mio. kr. Fra 2014 – 2016 er der bevilliget midler til i alt 56 projekter til et samlet beløb på 4.7 mio. kr. Højskolerne har været krumtap i mange lokale initiativer, og mange mennesker har haft glæde af de spændende projekter. Foreningens arbejde med at inspirere politikerne til en fortsættelse af puljen er lykkedes og har sammen med de gode resultater, skolerne har leveret, medvirket til, at der har været positiv politisk opmærksomhed på resultaterne. Puljen er kommet på finansloven med 1,2 mio. kr. årligt, foreløbig frem til 2020, hvilket betyder, at vi fortsat kan støtte udviklingen af højskolernes udadrettede lokale aktiviteter. Videncenter for folkeoplysning foretager en ekstern evaluering af projekterne for perioden 2014 til 2016. Rapporten kommer i løbet af sommeren 2017.

Uddannelsessamarbejde – Ungdomsuddannelser og videregående uddannelser
FFD har også i 2016 arbejdet for at styrke samarbejdet med UU, kommuner og uddannelsesinstitutioner ved blandt andet at yde rådgivning og konsulenttjeneste omkring vejledning til højskoler.
FFD har i det forgangne år også arbejdet for at styrke samarbejdet med Studievalg og de videregående uddannelser, blandt andet ved at invitere til dialogmøder og højskolepædagogisk konference, hvor også UU og ungdomsuddannelser har deltaget. FFD har afholdt dialogmøder på Sjælland og i Jylland i 2016. Årets dialogmøder har stillet skarpt på "Overgange i uddannelsessystemet", og der har været god deltagelse fra de ovennævnte samarbejdspartnere. Foreningen har desuden deltaget i forskellige netværk om uddannelses-

samarbejde og vejledning og er desuden aktivt engageret i foreningen bag Center for Ungdomsforskning (CEFU).

I løbet af 2015 blev der gennemført et forsøgsprojekt for unge kontanthjælpsmodtagere i samarbejde med Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og STAR, Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering under Beskæftigelsesministeriet. Evalueringen viser, at unge oplever at flytte sig markant som følge af højskoleop-

hold. De bliver bedre fagligt klædt på til at begynde og gennemføre en uddannelse og oplever desuden at få mere livsglæde, selvtillid og tro på egne evner. Evalueringen vil danne afsæt for foreningens indsats for at få fjernet barriererne for unge hjælpsmodtageres højskoleophold. Foreningen har i årevis forsøgt at få en afgørelse på, hvorvidt en kontanthjælpsmodtager i særlige tilfælde på eget initiativ kan deltage i et højskoleophold, uden at Betalingsloven træder i kraft. I 2016 er der kommet en positiv afgørelse herpå om, at betalingsloven ikke omfatter kontanthjælpsmodtagere, der på egen hånd deltager i et højskoleophold.

Dannelse til bæredygtighed
I løbet af 2016 blev der arbejdet med bæredygtighed på flere højskoler og i samarbejde mellem højskoler og FFD. Der blev i løbet af 2016 to gange afholdt todages seminarer om bæredygtighed og højskoler. Det ene i foråret på Vestjyllands Højskole med ca. 25 deltagere fra 15 højskoler, og det andet i efteråret på Brandbjerg Højskole med ca. 30 deltagere fra ca. 20 højskoler. På begge seminarer blev der udviklet ny viden og nye forslag til, hvordan højskoler bedre kan arbejde med bæredygtighed - praktisk, pædagogisk og politisk.

Netværket af højskoler, der arbejder med bæredygtighed, fortsatte gennem 2016 og blev endnu stærkere. Der er nu personer fra mere end 30 højskoler registreret i netværket, og der er en stigende udveksling af viden og øget samarbejde. Repræsentanter fra netværket deltog i løbet af 2016 i flere større arrangementer og satte bæredygtighed og højskoler på dagsordenen.

Flygtninge på højskole
På flygtningeområdet har foreningens arbejde det seneste år været præget af ændringerne af integrationsloven, herunder særligt de nye krav til højskoleophold under integrationsprogrammet. Efter politiske forhandlinger - og stor medieomtale - blev højskolerne indskrevet som en særskilt del i den nye lovgivning, således at kommunerne kan afvige fra kravet om kontinuerlige og virksomhedsrettede tilbud, hvilket muliggør højskoleophold som en del af integrationsprogrammet.

I det forgangne år blev der foretaget flere kortlægninger, som viste, at over en tredjedel af højskolerne havde elever med flygtningebaggrund, og at flere højskoler er interesserede i at starte forløb for denne elevgruppe. I foråret 2016 var antallet af elever på omkring 250 og i efteråret 2016 lidt under 200. Størstedelen var på højskole som led i deres integrationsprogram. Der er blevet afholdt et todages udviklingsseminar med udgangspunkt i den nye lovgivning og højskolernes pædagogiske arbejde med elever med flygtningebaggrund, som danner grundlag for kommende initiativer, der understøtter højskolernes arbejde. Foreningen har desuden deltaget aktivt i flere flygtningenetværk og bidraget til debatten om integrationsindsatsen.

D. Information og markedsføring

FFD skal skabe interesse for og formidle oplysning om folkehøjskolernes kurser/virksomhed.

Som 2022-strategien og handlingsplanen for 2017/18 indikerer, så har FFD valgt at ændre afdelingens titel til Kommunikationsafdelingen. Det skyldes primært et ønske om at signalere, at der i stigende omfang arbejdes med historiefortælling og brugergenereret indhold, mens der satses mindre på traditionel formidling og klassisk markedsføring.

Kampagne
Rekrutterings- og imagekampagnen Find det, du er god til blev i efteråret 2016 eksekveret via Citrus Media og Dansk Skoledistribution på diverse ungdomsuddannelser med plakater og bordfodbold-annoncer. I april 2017 gentages den landsdækkende outdoor-kampagne.

På årets Informationsseminar blev kampagnens fremtid drøftet. Der var bred opbakning til at fortsætte "Find det, du er god til", men også ideer til at gentænke udtrykket.

FFD havde i 2016 også andre typer af kampagner – bl.a. en politisk kampagne imod et lovforslag om ændring af integrationsloven. Af andre mindre kampagner kan nævnes en kampagne overfor efterskoler og kirker/menighedsråd i forhold til at synge fra Højskolesangbogen og en kampagne om højskolernes bedste folkeoplysningsaktiviteter støttet af Folkeoplysningspuljen.

Web og sociale medier
Hojskolerne.dk fungerer fortsat som en effektiv portal for potentielle højskoleelevers vej til de enkelte skoler. 360.000 gange har en bruger klikket sig fra hojskolerne.dk til en af højskolernes hjemmesider. Hojskolerne.dk har årligt 2.4 mio. sidevisninger og er stadig stærkest i googlesøgninger på "højskole". Antallet af brugere er øget med 10 pct. til 300.000 årligt. Det er fortsat søgning i højskolernes kurser, der hitter.

Foreningen satser på aktiv tilstedeværelse på Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn og YouTube. I 2016 er der kommet 17,5 pct. flere følgere på Højskolernes Facebook, så følgerskaren nu tæller knap 18.000. I samme periode har Højskolesangbogen næsten fordoblet følgerskaren til 4500 følgere. På YouTube kan man bl.a. hente 19 nye film produceret af højskolelever i forbindelse med filmkonkurrencen "Højskoleliv i øjenhøjde", som FFD samarbejdede med CPH:DOX everyday om - støttet af Tuborg-Fonden. Alle konti har fortsat stødt fremgang i antal følgere og interaktioner.

Udviklingen af nye hjemmesider blev sat i gang i 2017, og planen er, at både hojskolerne.dk, højskolebladet.dk og ffd.dk er i luften inden årsmødet. I efteråret 2017 starter videreudvikling af kursussøgning på hojskolerne.dk.

Messer og studievalg
FFD uddannede i december 2016 nye oplægsholdere til messer og oplæg på ungdomsuddannelser. Vi var med ungdomshøjskolerne på messen Copenhagen Skills. Desværre gik Forlaget KSI konkurs, og UUG-messerne blev aflyst med kort varsel efter sidste betalingsfrist. I mellemtiden har oplægsholderne haft held med at komme ud på nogle gymnasier for at holde oplæg om højskolerne, men det bliver desværre mere og mere vanskeligt at komme ud med denne form for oplysning. Vi forsøgte os også med oplæg på Manovas KarriereTank i Næstved, men det virkede ikke optimalt i forhold til at skabe et seriøst vejledningsrum. Derfor har vi valgt at satse på nogle nye tiltag, hvor vejledning, pædagogisk samarbejde og rekruttering går hånd i hånd:

a) En oversigt over undervisningssamarbejder mellem højskoler og ungdomsuddannelser, som vil blive markedsført overfor primært gymnasierne i første omgang.
b) Forsøg på at skabe politisk fokus på en ny form for messe med fokus på optimal vejledning af de unge.

Katalog og nye udgivelser
Katalog med korte kurser udkom i et oplag på 50.000 ex., som blev distribueret til biblioteker m.v. Kataloget minder om tidligere udgivelser, men læserne henvises flere steder til hjemmesiden for mere aktuel info. Dette er første trin i en ny omlægningsplan for katalogerne, hvor der sker en gradvis overgang fra printannoncering og store oplagsantal til mere fælles digital eksponering. Inspirationshæftet til de unge (180.000 ex.) – med syv nye unge ambassadører – blev distribueret via Tjeck, Gotha, Gaffa, GoGard og FreeCard. Vi udsendte desuden en opdateret engelsksproget flyer til kulturinstitutter, universiteter med danskundervisning, ambassader, konsulater m.v.

I forbindelse med Årsmødet 2016 udgav FFD og Højskolebladet to jubilæumsaviser i kæmpeformat med artikler om højskolens historie og diverse bud på en bedre version af verden.

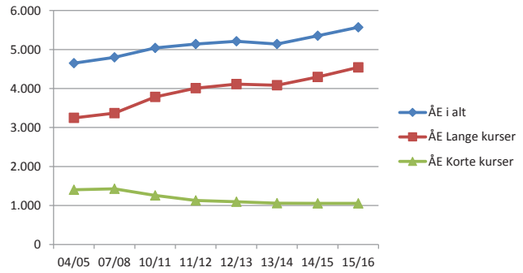
E. Rådgivning og konsulentbistand

FFD skal yde service til højskolerne i deres økonomiske og administrative arbejde og til de personlige medlemmer.

Rådgivning
Indførelsen af den nye ansættelsesbekendtgørelse pr. 1. august 2016 har præget foreningens rådgivningsarbejde. Det var de største ændringer i mange år af ansættelsesforholdene for forstandere, viceforstandere og lærere, som krævede både varsling og nye kontrakter for langt de fleste. For lærerne var der tale om en tiltrængt justering af indplaceringslønnen med op til plus 10 pct., mens forstandere og viceforstandere fik indført intervalløn. Samtidig blev undervisningstimenormen, på trods af store protester fra FFD og baglandet, ophævet. Der var tydeligt et krav om "normalisering" fra Finansministeriet, om at der alene skulle være en samlet arbejdstidsnorm på 37 timer pr. uge. For skolerne skabte det en hel ny situation, idet mange højskoler kun i begrænset omfang har talt den arbejdstid, der lå ud over undervisningen. Efter drøftelse på både forstander- og medlemsmøder, hvor der var enighed om at fastholde en fælles norm for læreres undervisning, udarbejdedes det fælles charter om max 500 undervisningstimer pr. år for fuldtidslærere. Både som fælles konkurrenceparameter - og ikke mindst som et værn mod kommende reduktioner af takster begrundet i stigning i netop undervisningstimetal.

Rådgivning af nye højskoleinitiativer har de sidste år været tiltagende. På trods af et vigende antal af højskoler, så er der mange personer og grupper, der gerne vil starte en højskole og i den sammenhæng søger rådgivning. Det er tydeligt, at for mange initiativer har det betydning, at det nu er muligt at sidde i lejede bygninger de første 10 år.

En vigtig del af rådgivnings- og informationsarbejdet sker i forbindelse med de tilbagevendende kurser, hvor en stor del af skolerne er repræsenterede. Der gives her rig mulighed for både information og rådgivning, men lige så vigtigt mulighed for den dialog, der gør det muligt for foreningen at styrke og målrette sin rådgivning. Ud over kurser for de enkelte faggrupper har der også været afholdt konference for skolebestyrelsesmedlemmer og i samarbejde med ministeriet et kursus for nye forstandere.

Elevtal
De senere års positive udvikling af elevtallet er fortsat i skoleåret 2015-2016, og fortsat kan vi sige, at årselevtallet er det største siden år 2000. Det samlede årselevtal (1 årselev(ÅE) = 40 elevuger) i skoleåret 2015-16 er 5.570 ÅE, hvilket er en stigning på 4,1 pct. i f. t. skoleåret 2014-15. Set over de sidste 5 år har den samlede stigning været på 10,5 pct. Det er især antallet af elever på de lange kurser (mindst 12 uger), der giver stigningen, idet der for denne gruppe alene har været en stigning på 5,8 pct. til 4.542 ÅE modsat elever på ugekurser, hvor ÅE-tallet på 710 stort set har været uændret. Derimod er der sket et fald på 8,3 pct. i ÅE-tallet til 328 ÅE for kurser mellem en og 12 ugers varighed.

Antallet af årselever, der har udløst tillægstaksten for unge uden kompetencegivende ungdomsuddannelse, er vokset en smule til 623 ÅE. De udgør 14 pct. af eleverne på lange kurser. "Mentoreleverne" udgør 218 af de 623 ÅE - altså lidt mere end 1/3.
Den største vækst ses hos de aktiverede elever (elever, hvor kommunen dækker alle omkostninger). Selv om det samlede antal blot er 113 ÅE, så er væksten her på 18 pct. i forhold til sidste skoleår.
Det samlede antal af højskoler er i samme periode faldet fra 66 til 65.

Skolernes økonomi
En jævn stigning i elevtallet over de seneste 10 år (+ 17 pct.) samtidig med et fald i antallet af skoler fra 79 til 65 har for mange skoler betydet en væsentlig bedre belægningsprocent og udnyttelsesgrad, der ses afspejlet i skolernes samlede resultat.

RESULTATUDVIKLINGEN 2011-2015
Antal skoler (eksklusiv de kombinerede)

Årets Resultat	2015	2014	2013	2012	2011
Med underskud	7	9	13	14	22
Med overskud	50	50	46	46	40
Skoler i alt	57	59	59	60	62
Resultat, mio. kr.	47,4	48	45,2	38,6	13,5

Som det fremgår af skemaet, havde 50 af de ikke kombinerede skoler overskud, mens kun 7 af skolerne kom ud med et underskud. Det samlede resultat blev på 47, 4 mio. kr. - stort set det samme som året før.

En ikke-profitorienteret statsstøttet, selvejende undervisningsinstitution har i teorien det optimale resultat, når der er balance mellem indtægter og udgifter. Men i praksis er det nødvendigt med et overskud, hvis en skole skal kunne vedligeholdes, udvikles og udbygges. Alene kravene om energiforbedringer er for højskolerne med deres ofte ældre bygninger økonomisk udfordrende, ligesom krav om tidssvarende bo- og undervisningsfaciliteter er nødvendige for at opretholde driften.

skoleindkøb
Der er penge at spare på skolens indkøb
Catering, telefoni, internet, pc, forbrugsartikler, el, vask og revision mm.
42 HØJSKOLER ER ALLEREDE MED

Og hvis der skal investeres, er et positivt driftsresultat nødvendigt for at kunne skaffe finansiering hertil. I forhold til den samlede drift udgør overskuddet blot 4 pct.

På indtægtssiden er fordelingen i 2015: Statstilskud 50 pct., skolepenge mv. 37 pct. og andre indtægter 13 pct. Andre indtægters lave andel afspejler den forholdsvis gunstige elevsituation og dermed god kapacitetsudnyttelse til primærdriften. At statstilskuddet udgør halvdelen, placerer fortsat skoleformen på grænsen mellem privat og offentlig institution.

Det samlede antal årsværk for skolerne var i 2015 på 1459, heraf 596 lærerårsværk. Hvor man i årene før har set en stigning i ÅE pr. lærerårsværk, var der fra 2014 til 2015 et fald fra 8,6 til 8,4.

Skoleformens pæne resultat for 2015 afspejles naturligt i forbedrede nøgletal og således i en vækst for både overskuds-, likviditets- og finansieringsgrad, der nu er på henholdsvis 3,4, 140,7 og 45,4.

F. Internationalt arbejde

FFD skal bidrage til folkehøjskolernes og medlemmernes engagement i internationalt og mellemfolkeligt arbejde.

Internationalt udvalg
Det internationale udvalg, som også har repræsentation fra skolerne, har afholdt fire møder, og der har været afholdt en temadag om det internationale arbejde på højskolerne.

Projekt Globale Historiefortællere
Projekt Globale Historiefortællere har nu eksisteret i to år, og vi er nået til slutningen af projektets første fase. I denne indledende fase har fokus primært været på opstart af netværk af højskolelærere og -elever, som har været med til udviklingen af projektet og fulgt projektet og processen. Derudover har fokus været på at udvikle og etablere projektets onlineplatform globalstory.dk, som nu er fyldt med en række spændende, indsigtsfulde og konstruktive historier om globale problemstillinger fra en lang række lande inden for emnerne bæredygtig omstilling, migration, politik og identitet.
I 2016 har vi løbende afholdt workshops om journalistik og historiefortælling på højskolerne i forbindelse med højskolernes studierejser, og vi har afholdt en event på Folkemødet i samarbejde med Verdens Bedste Nyheder. Med støtte fra Danida, har vi produceret tutorials How to tell a digital story og Konstruktiv journalistik samt undervisningsmaterialer med fokus på udviklingslande med støtte fra Danida.

Europa
Informations særtillæg om bæredygtig omstilling, Europa – Flygt, frys eller kæmp, som udkom op til Folkemødet, var et produkt af et samarbejde mellem Højskolebladet, globalstory.dk og Dagbladet Information. Nogle af de artikler, højskoleelever har produceret om bæredygtig omstilling til særtillægget er også blevet bragt på globalstory.dk.

På International temadag i 2017 blev der informeret om muligheden for europæiske volontører og mulighed for støtte til uddannelse og samarbejde i Europa med Erasmus+ midlerne.

Den Internationale Pulje
Det var (desværre) sidste år med den internationale pulje, en treårig bevilling under Kulturministeriet, til at understøtte skolernes arbejde med "aktiviteter i Danmark, der skaber, fastholder og uddyber forståelse for sammenhængen mellem Danmark, Europa og Verden". I 2016 blev der i alt bevilliget knap en million kr. til seks projekter.

Internationale elever
I 2016 havde vi godt 500 internationale elever på de danske højskoler (ca. 480 2015). Både i starten af 2016 og 2017 har vi afholdt International temadag med input fra SIRI (Styrelsen for International Rekruttering og Integration) og drøftet, hvordan vi laver bedst mulige optagelsesprocedurer.

Der er produceret tre informationsfilm, som appellerer til forskellige målgrupper af internationale elever:

1) Europæiske elever
2) Internationale elever med danske rødder (expats)
3) Internationale elever fra hele verden, som ser højskolen som en uddannelse i demokratisk sindelag.

Se filmene her www.danishfolkhighschools.com

I samarbejde med Efterskolerne, Dansk Friskoleforening og Den frie Lærerskole, har vi udgivet The free Danish School tradition. Publikationen kan downloades fra foreningens engelske hjemmeside www.danishfolkhighschools.com/publications

Nordisk samarbejde
FFD har i det forgangne år haft formandskabet i Nordisk Folkehøjskoleråd(NFR), der består af repræsentanter for højskoleforeningerne i Norge, Sverige, Finland og Danmark. Lande, der alle har statsstøttede folkehøjskoler skabt ud fra en fælles nordisk tradition, men som også indbyrdes er forskellige.
I det forgangne år har NFR især haft fokus på den politiske interessevaretagelse, folkehøjskolernes samarbejde med forskningen, FN's bæredygtighedsmål og herunder den nordiske folkeoplysnings rolle i forhold til retten til undervisning og uddannelse for voksne globalt.

Det er tydeligt, at der i Norden er en stigende interesse for folkehøjskolen, og forskellene fra land til land kan være med til at inspirere og skabe udvikling. Der har været mange invitationer og besøg, og fra FFD's side arbejdes der fortsat på et styrket netværk mellem skolerne i Norden, ikke mindst på lærerniveau.

Handlingsplan

1. Folkehøjskolens opgave – en folkehøjskole i bevægelse

1.1.

FOLKEHØJSKOLEN I SAMFUNDET

– en folkehøjskole, der blander sig

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- **Samfundsdebat.** Folkehøjskolen og dens forening står som en tydelig debattør om fælles samfundsanliggender
- **Civilsamfund.** Folkehøjskolen står som en tydelig fortaler for et stærkt civilsamfund
- **Politisk anerkendelse.** Folkehøjskolen har en bred politisk anerkendelse og folkelig forankring, så folkehøjskolen kan spille en aktiv og værdifuld rolle i demokratiudviklingen.
- **Uddannelsesdebattør.** Folkehøjskolens står som en vigtig bidragsyder i debatten om fremtidens uddannelse.

PLAN 2017/18

- Foreningen følger løbende med i samfundsspørgsmål og forsøger at komme til orde i anliggender, der ligger inden for foreningens strategi.
- Folkehøjskolerne er aktive debattører ved folkemødet.
- FFD er fortsat aktiv i "Folkebevægelsen mod ensomhed" og i "Danmark spiser sammen".
- Der arbejdes for, at højskolepædagogikken bringes i spil i de formelle uddannelser, blandt andet ved ugekurset Lærermødet 2017 og højskolepædagogisk konference.

1.2.

FOLKEHØJSKOLENS PÆDAGOGIK

– en folkehøjskole, der danner

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

Pædagogisk udvikling
- Højskolepædagogik: Der er sket en konsolidering og videreudvikling af højskolepædagogikken med særligt fokus på højskolens didaktik og undervisningsbegreb, herunder undervisning af bred almen karakter på lange og korte kurser, samt højskolelærerens rolle, vilkår og profession.
- Dannelse: Højskolens dannelsesbegreb er debatteret, undersøgt og beskrevet internt i bevægelsen, bl.a. i relation til ph.d. om højskolepædagogik, så højskolen med vægt kan indgå i en bredere folkelig og politisk diskussion med henblik på at tale et tydeligere dannelsesbegreb frem.
- Vejledning: Der er etableret et netværk for højskolens vejledere, og vejledning som en pædagogisk praksis, der udfolder sig gennem undervisning og samvær, er blevet undersøgt og styrket.
- Forankring: Der er udviklet nye måder at koble og formidle indsatser og projekter til skolernes virkelighed, så det foreningsinitierede udviklingsarbejde bliver mere synligt, relevant og brugbart for skolerne.

Nye Spor
- Eksperimentarium: Der er udviklet nye samarbejder og projekter, hvor forskellige elementer af højskolepædagogik sættes i spil i fx gymnasier, professionshøjskoler, folkeskole, erhvervsskoler etc.
- Dannelse på dagsordenen: Højskolen er bredt anerkendt som en væsentlig stemme og aktør i den offentlige dannelsesdebat gennem en bred vifte af aktiviteter, eksempelvis gennem udvikling og afprøvning af korte kurser for særlige fag- og målgrupper og pædagogiske konferencer, der sætter højskolepædagogikken i spil.
- Naturvidenskab: Højskolen anerkendes som en væsentlig aktør i forhold til at koble naturvidenskab og dannelse gennem en styrket opmærksomhed på de naturfaglige perspektiver på højskolerne via samarbejdsprojekter med naturvidenskabelige uddannelser og erhvervsliv.
- Højskolen på verdenskortet: Højskolens idé og pædagogik er drøftet, synliggjort og anerkendt i - og med - den pædagogiske verden udenfor Norden.

PLAN 2017/18

- Beskrivelsen og udviklingen af den højskolepædagogiske praksis videreføres med særligt fokus på højskolens undervisning, herunder undervisning af bred almen karakter på lange og korte kurser, samt højskolelærerens identitet, vilkår og profession.
- Højskolens dannelsesbegreb sættes med afsæt i ph.d. om højskolepædagogik i spil som et refleksionsværkstøj i forhold til højskolernes og de ansattes pædagogiske praksis og opgave.
- I samarbejde med Højskolepædagogisk udvalg udvikles og formidles nye tilbud, der gør foreningens udviklingsarbejde og indsatsområder mere tilgængelige og relevante for alle højskoler.
- Gennem en opsøgende indsats arbejdes der for etablering af netværk for ansatte med vejlederopgaver.
- Der tilbydes rådgivning, vejledning og efteruddannelsestilbud til de medarbejdere på højskolerne, der varetager vejlederopgaver.
- Det udviklingsorienterede samarbejde med vejledere fra det øvrige uddannelsessystem fortsættes.
- Der skal i samarbejde med relevante eksterne organisationer og institutioner afholdes et sommerkursus for lærere med fokus på dannelse i skolen.
- En Højskolepædagogisk konference III målrettet et bredt udsnit af den danske pædagogiske verden afholdes med fokus på forholdet mellem højskolepædagogik, dannelse og bæredygtighed.
- Der etableres i efteråret 2017 et netværk af højskoler, der allerede arbejder - eller ønsker at arbejde - med naturvidenskabelig dannelse.
- I regi af naturvidenskabelig dannelse på højskolen afholdes der seminar og netværksmøder, ligesom der planlægges fagrettede aktiviteter som inspiration for skolerne.
- I dialog med DPU undersøges muligheder for samarbejde angående den forskningsmæssige tilgang til de frie skolers pædagogik og didaktik.

1.3.

FOLKEHØJSKOLEN OG DEN FOLKELIGE OPLYSNING

– en folkehøjskole, der samler

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅl

- **Lokalsamfundsudvikling.** Folkehøjskolens folkeoplysende aktiviteter fremtræder som et vigtigt bidrag til udvikling af lokalsamfundet, og folkehøjskolen har udviklet og cementeret sin rolle som afgørende institution i lokalsamfundet:
- **Lokale projekter**. Der er skabt nye samarbejdsrelationer og udviklet nye lokale folkeoplysningsprojekter, der anerkendes lokalt, folkeligt og politisk.
- **Samarbejde med andre folkeoplysere.** Foreningen og folkehøjskolerne har øget samarbejdet med andre folkeoplysende og frivillighedsorganisationer og foreninger med henblik på at fastholde og styrke den sociale kapital, der indtil nu har kendetegnet det danske samfund.
- **Samarbejde med frie skoler.** Der eksisterer et stærkt samarbejde med de øvrige frie skoleformer om samfundsrelevante opgaver.
- **"Frirumsdebat"** vil være bredt offentligt kendt som en metode, hvor man mødes til debat om konflikter, og hvor der skabes et trygt og refleksivt rum at være uenige med hinanden i.
- **Højskolesang**. Der er skabt et længerevarende højskolesang-projekt med ekstern finansiering.

PLAN 2017/18

- Gennem opbakning til og udvikling af nye folkeoplysningsprojekter arbejdes der for, at flere højskoler ses som kraftcentre for lokal udvikling.
- Der arbejdes for yderligere samarbejde med centrale og lokale foreninger og organisationer mv. med henblik på udvikling af nye folkeoplysningsprojekter.
- Der arbejdes for øget synlighed af folkeoplysende projekter gennem samarbejde med lokale og landsdækkende medier.
- FFD vil forsat være en aktiv del af netværket "Folkeoplysning for Flygtninge" og bidrage til udviklingen af aktiviteter, initiativer og materiale for, med og om flygtninge.
- FFD vil indgå i samarbejde med andre organisationer og spille en aktiv rolle i både nationale og internationale netværk og fora med fokus på flygtninge og integrationsindsatsen.
- Der arbejdes for et endnu stærkere samarbejde med de øvrige frie skoleformer om samfundsrelevante opgaver.
- FFD skal støtte stærkt op om projekt Frirummet, så det bliver forankret på højskolerne og bredt offentlig kendt som en metode, hvor man mødes til konstruktiv debat om konflikter.
- Der arbejdes for etablering af længerevarende højskolesang-projekt i samarbejde med de andre frie skoler med start i efteråret 2017

1.4.

FOLKEHØJSKOLENS MÅLGRUPPER

– en folkehøjskole for flere

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- **Åben mulighed**. Folkehøjskolen er en mulighed for alle unge, der står foran centrale valg i forhold til både personlig udvikling og valg af karrierevej.
- **Afspejler befolkningen**. Folkehøjskolens elevgruppe afspejler i større grad befolkningssammensætningen.
- **Netværk.** Foreningen har taget initiativ til, at der er netværk mellem skolerne, der arbejder med udvikling af nye fagtilbud og profiler med henblik på at tiltrække nye grupper.
- **Elevstøtte.** Der er etableret særlige elevstøtteordninger til hele eller delvise friplads-ser til udsatte grupper.
- **Udsatte unge.** Flere folkehøjskoler yder deres bidrag til, at flere udsatte unge får lyst til og mulighed for at gennemføre en uddannelse.
- **Nye elevgrupper** er rekrutteret og eksisterende grupper fastholdt.
- **Håndværk og skabertrang.** Skoleformen henvender sig i større grad til unge med skabertrang og teknisk/håndværksmæssige interesser.
- **Troværdig samarbejdspartner.** Kommuner og vejledningscentre opfatter folkehøjskolen som en troværdig samarbejdspartner.
- **Ungdomshøjskolerne** står tydeligt som et afklarende og uddannelsesforberedende tilbud af særlig karakter.
- **Hjælpsmodtagere.** Der er etableret bedre mulighed for, at unge hjælpsmodtagere (uddannelseshjælp m.m.) kan få et folkehøjskoleophold.
- **Integration.** Folkehøjskolen opfattes som et godt integrationstilbud til unge med flygtningebaggrund.
- **Anden etnisk baggrund.** Unge med anden etnisk baggrund end dansk ser i højere grad folkehøjskolen som en mulighed
- **Arbejdsmarkedet.** Der er etableret et samarbejde med fagforeninger og virksomheder om korte forløb for medlemmer og ansatte.
- **Seniorhøjskolerne** opfattes og udvikles stadigt som et attraktivt tilbud til ældre medborgere.

PLAN 2017/18

- Der arbejdes for bedre finansieringsmuligheder for højskoleophold for unge på kanten af uddannelsessystemet.
- Der arbejdes for, at flere unge, der kommer fra hjem, som traditionelt ikke har benyttet sig af højskolerne, får viden om højskolerne og derigennem lyst til at prioritere et højskoleophold.
- Der undersøges muligheder for, at højskolernes fagudbud i højere grad er interessante for elever, der har interesse for håndværks- og erhvervsfaglige uddannelser.
- Det brede samarbejde med UU og kommuner fortsættes i 2017-18, og skal udvides til at omfatte frafaldstruede på gymnasierne og erhvervsskolerne.
- Der arbejdes målrettet med at beskrive og give inspiration til erhvervsrettede forløb for flygtninge på højskole.
- Der skal fortsat gives en solid og målrettet rådgivning om rammerne for flygtninges højskoleophold til højskoler og kommuner.
- FFD skal fortsat støtte skolerne og lærerne i deres pædagogiske indsats og arbejde med elever med flygtningebaggrund.
- Der arbejdes på at arrangere både interne møder for højskolerne og eksterne, regionale møder for højskoler, kommuner og andre relevante samarbejdspartnere for at fremme flygtninges mulighed for et højskoleophold.
- Der arbejdes på at spille en mere aktiv rolle i både nationale og internationale netværk, der har fokus på flygtninge og integration.
- I samarbejde med kommuner skal der arbejdes for mere viden om flygtninges forløb efter endt højskoleophold.
- Der arbejdes for et samarbejde med fagforeninger og virksomheder om, at korte højskoleforløb anerkendes som efteruddannelse for medlemmer og ansatte.

1.5.

FOLKEHØJSKOLEN I VERDEN

– en folkehøjskole, der åbner sig

***Strategisk område* 2017/22**

LANGSIGTEDE MÅL

Internationalt læringsmiljø
- Foreningen har løbende arbejdet for, at der skabes gode betingelser for, at internationale elever kan tage et ophold på en folkehøjskole i Danmark.
- Der er i perioden arbejdet for at tiltrække en mangfoldig gruppe af internationale elever med forskellige nationaliteter og baggrunde.

Det mellemfolkelige møde
- Arbejdet med at udfolde og beskrive den pædagogiske praksis omkring det mellemfolkelige møde og internationale læringsrum er styrket.
- Folkehøjskolen har styrket sin indsats som lokalt mødested for borgere med forskellige baggrunde med henblik på at nedbryde fordomme og opbygge forståelse og sammenhængskraft borgerne imellem.
- Kvaliteten i folkehøjskolernes studierejser er styrket med fokus på det mellemfolkelige møde og det særlige læringsrum, som studierejsen er.

Global dannelse
- Folkehøjskolernes fokus på Europa som kulturelt og politisk fællesskab er styrket.
- Folkehøjskolernes internationale arbejde har orienteret sig imod FN's nye verdensmål for bæredygtig udvikling

Den globale højskolelærer
- Højskolelæreres kompetencer er blevet styrket på det internationale område, f.eks. via netværksdannelse, internationale kurser og internationale gæstelærerophold.
- Netværket af medarbejdere med interesse for det globale er blevet styrket.
- Kommunikationen om det internationale til medarbejdere med interesse for det internationale, er blevet styrket.

International repræsentation og solidaritet
- Foreningen har repræsenteret folkehøjskolen i relevante internationale netværk i Danmark og i udlandet.
- Foreningen og folkehøjskolerne har bidraget til kendskabet til den frie skoletradition til dem der måtte have interesse.
- Foreningen har støttet folkehøjskolerne i at knytte tættere bånd til søsterskoler og civilsamfundsorganisationer i verden med henblik på gensidig inspiration og udveksling.
- Foreningen arbejder fortsat for at fremme samarbejdet mellem de nordiske højskolebevægelser, blandt andet via Nordisk Folkehøjskoleråd.

PLAN 2017/18

- Der arbejdes på at skabe gode betingelser for internationale elever ved fortsat at samarbejde med SIRI og Statsforvaltningen for sikre en ensartet sagsbehandling.
- Der udarbejdes en informationsfolder til de danske repræsentationer i udlandet vedr. opholdstilladelse mhp. studieophold på højskoler i Danmark.
- Der udbydes et undervisningstilbud, hvor man inviterer til lokale borgermøder til dialog om populisme og EU's håndtering af flygtninge.
- Der skal fortsat inspireres til at styrke studierejserne med fokus på kulturmødet.
- Der sættes fokus på folkehøjskolens internationale læringsmiljø og de pædagogiske muligheder og potentiale, dette har.
- Der afsøges muligheder i Europanævnet med henblik på internationale skoleudviklingsprojekter.
- Globale historiefortællere fortsættes ved at videreudvikle undervisningssitet globalstory.dk, og ved at producere en podcastserie om unge flygtninge i Danmark. Der afsøges konkrete støttemuligheder for at fortsætte dette projekt.
- FFD vil fortsat arbejde for fælles nordiske projekter, herunder temabaserede lærerudvekslinger, i regi af Nordisk Folkehøjskoleråd.

1.6.

FOLKEHØJSKOLENS ANSVAR

– en folkehøjskole i balance

***Strategisk område* 2017/22**

LANGSIGTEDE MÅL

- **Støtte til bæredygtig undervisning**. Foreningen har understøttet skolernes pædagogiske arbejde med at undervise i bæredygtighed. Denne undervisning er i samarbejde med andre pædagogiske miljøer udviklet i relation til en almen folkehøjskolepædagogik.
- **Mindre forbrug af ikke-bæredygtige ressourcer**. Foreningen har støttet højskolernes arbejde med at reducere forbruget af ikke-bæredygtige ressourcer.
- **Bæredygtige løsninger.** Netværket af skoler, der arbejder med bæredygtighed, har med støtte fra foreningen sat gang i arbejdet med at implementere bæredygtige løsninger, f.eks. inden for energi, mad, vand, affald og natur.
- **Samarbejde.** Netværket samarbejder om bæredygtighed med andre institutioner, fx lokale foreninger, virksomheder og landmænd. Foreningen og netværket samarbejder nationalt og international med større aktører, fx organisationer og virksomheder, for at supplere de lokale initiativer med løsninger i større perspektiv.
- **FN's Bæredygtighedsmål** er bredt kendt og anvendt på folkehøjskolerne, og fungerer som inspiration for folkehøjskolernes indsats for en bæredygtig praksis

PLAN 2017/18

- Der igangsættes udvikling af viden om - og materialer til - undervisning i bæredygtighed på højskoler.
- Der afholdes et eller to bæredygtighedsseminarer.
- Det undersøges, om der er interesse for et "dialog-værktøj", som kortlægger aktiviteter på skolerne med betydning for bæredygtighed.
- Der udvikles og deles viden om, hvordan der kan spares på forbruget af ressourcer på hver skole.
- Desuden videreføres dialog med Skoleindkøb om tilgængeligheden af mere bæredygtige varer.
- Der arbejdes på at etablere kontakt med udvalgte udenlandske institutioner og nøglepersoner inden for bæredygtighed og undervisning.
- Der arbejdes på at integrere FN's bæredygtighedsmål i undervisningen og andet pædagogisk arbejde. Erfaringerne opsamles i et materiale, der distribueres til skolerne.
- I løbet af året deltager repræsentanter for FFD og højskoler i arrangementer og debatter om bæredygtighed.

2. Folkehøjskolernes forening – en forening, der handler

2.1.

KOMMUNIKATIONEN

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- **Årselever.** Foreningens kommunikation og markedsføring er medvirkende til, at højskolerne som minimum fastholder antallet af årselever trods kommende års mindre ungdomsårgange og øget konkurrence om de samme unge.
- **Kommunikationsstrategi**. Højskolerne anser foreningens kommunikationsstrategi for relevant og tidssvarende, og der er fortsat opbakning til større fælles kampagner af høj kvalitet.
- **Støtte til skolerne.** Foreningen understøtter fortsat højskolernes kommunikationsarbejde, og der er taget nye initiativer til fælles sparring og netværksdannelser om kommunikation og markedsføring.
- **Synliggørelse.** Højskolernes kommunikation er med til at synliggøre og brande højskolerne som en samlet bevægelse og dannelsesskoleform. Og kommunikationen medvirker til at fremme og skabe dagsordner, der ligger i tråd med højskolens idé.
- **Stærk samarbejdspartner.** Foreningens kommunikation er medvirkende til, at højskolerne og foreningen anses som en attraktiv og anerkendt samarbejdspartner.
- **Ambassadører**. Inden udgangen af 2020 er der skabt et samlet ambassadør-/frivillighedsnetværk af tidligere højskoleelever, og der arbejdes strategisk med at udnytte, at højskolen er et lovebrand, som styrker genrekruttering og fortællingen om højskolen.
- **Anerkendelse**. Højskolerne anerkendes for at kunne styrke brobygningen mellem uddannelsesforløb, hvor flere gennemfører en ungdomsuddannelse og fuldfører en videregående uddannelse.
- **Godt omdømme**. Højskolernes omdømme er fortsat fremragende, og der er en større folkelig bevidsthed om folkehøjskolens samfundsmæssige værdi.

PLAN 2017/18

- Kampagnen "Find det, du er god til" fortsætter med outdoor-plakater på togstationer i april 2018 og indoor-plakater på ungdomsuddannelser til oktober 2017. Tilsvarende øget online annoncering på primært Facebook og Google.
- Højskolernes Dag afvikles lørdag i uge 18 i 2017 og 2018.
- Der laves en fokusgruppe-undersøgelse blandt potentielle elever fra HTX, HHX, HF.
- I samarbejde med Kulturministeriet skal der tilvejebringes mere specifikke data om elever og kursister på højskolerne.
- Omkostningerne ved at lave en målgruppeundersøgelse af både nuværende elever og dem, der ikke går på højskole, undersøges.
- Der skal satses yderligere på at skabe de bedst mulige betingelser for digital kommunikation, så baglandets og elevernes fortællinger kommer bredere ud.
- En ny oversigt på www.hojskolerne.dk/tilbud med samarbejder mellem højskoler og ungdomsuddannelser markedsføres.
- Der laves en animationsfilm med basal info om "Hvad er en højskole" – til e-vejledning og unge uden kendskab til højskolerne.
- Der laves en række sketch-film til de sociale medier med unge mænd som primær målgruppe og fokus på nye typer af fag.
- Kataloger omlægges for både korte og lange kurser med featureartikler, højskoleoversigter og kursusoversigter. Der skal ske en gradvis omlægning til mindre oplag og mere fælles online markedsføring.
- Vandmærket "En del af HØJSKOLERNE" udbredes til flere højskoler, så det fremgår, at alle folkehøjskoler er del af samme bevægelse.
- FFD medvirker aktivt på Folkemødet, Kulturmødet, Danmark spiser sammen (FBmE), Danmark Fællessang (Spil Dansk) og understøtter højskoleinitiativer på DGI's Landsstævne.
- Det afdækkes, om det er muligt at skabe et større samlet ambassadør- og frivillighedsnetværk af tidligere højskoleelever.
- FFD arbejder som led i en generel vejledningsindsats aktivt for at skabe en ny slags messe for alle uddannelsesinstitutioner omtalt på UG.dk.
- FFD arbejder for at styrke fortællingen om de korte kurser, så det står mere klart for den brede offentlighed, hvad den betydningen af et højskolekursus er.
- FFD agerer fortsat proaktivt og reaktivt for at skabe de bedst mulige pressehistorier om folkehøjskolen – som skoleform og som idé.
- FFD skal understøtte skolernes tilstedeværelse i den offentlige samtale om både højskolerne selv og dagsordener, der ligger i tråd med højskolens idé, ligesom FFD prioriterer kommunikationen af husets projekter, digitalt og i pressen.

2.2.

INTERESSE-VARETAGELSEN

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- **Politisk opbakning**. Folkehøjskolen nyder bred politisk opbakning gennem en konstruktiv dialog med alle politiske partier.
- **Tilskud.** Tilskuddet til skoleformen er samlet set fastholdt som minimum på 2017-niveau.
- **Elevstøtte.** Der er etableret en individuel elevstøtteordning
- **Medspiller.** Folkehøjskolen er anerkendt som en kvalificeret medspiller i forhold til at højne det generelle uddannelsesniveau i Danmark.
- **Barrierer fjernet**. Foreningen har forbedret muligheden for, at ingen grupper af unge møder barrierer for deltagelse i folkehøjskolekurser.
- **Repræsentation.** Foreningen og dens medlemmer er repræsenteret i råd, udvalg og fora centralt og lokalt for dermed at varetage skoleformens interesser bredt set.
- **Samarbejde.** Foreningen har et godt samarbejde med foreninger og organisationer med fokus på varetagelse af fælles interesser.

PLAN 2017/18

- I forbindelse med forslag til en Forberedende Ungdomsuddannelse vil foreningen arbejde for, at højskolen får en god mulighed for at være en del af det samlede tilbud til de unge uden uddannelse.
- Der skal arbejdes for, at barrieren i form af Betalingsloven bliver fjernet, alternativt sænket.
- Der vil fortsat blive argumenteret for, at skoleformens tilskud må genoprettes på niveau med 2010.
- Ved drøftelser om tilskud fremføres ønskes om en individuel elevstøtteordning.
- Foreningen deltager aktivt og opsøgende i relation til relevante landsdækkende interessefora vedr. uddannelse, bæredygtighed, civilsamfund og internationale forhold.

2.3.

SKOLEUDVIKLING/ -RÅDGIVNING OG KONSULENTBISTAND

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- **God kapacitet.** Foreningen har fastholdt en høj kapacitet i forhold til løbende rådgivning og konsulentbistand til skolerne.
- **Effektivitet.** Foreningens rådgivning er styrket og effektiviseret gennem både en attraktiv hjemmeside og brug af sociale medier.
- **Indkøb**. Indkøbsforeningen har 90 pct. af landets høj- og efterskoler som medlemmer.
- **God rådgivning.** Den professionelle rådgivning af skolernes personale er via dialog med ministerier og myndigheder løbende blevet optimeret.
- **Samarbejde**. Foreningen har styrket samarbejdet med andre foreninger om rådgivning og administrativ bistand i relevant omfang.

PLAN 2017/18

- FFD's rådgivning styrkes kontinuerligt gennem dialog og samarbejde med skoler, ministerium, søsterorganisationer mv.
- Med henblik på en principiel drøftelse af bopælspligten laves en afdækning af, hvorledes reglen i praksis administreres på landets højskoler - herunder oplevelsen af fordele og ulemper.
- Tilgangen til relevant information forbedres via en ny hjemmesides enklere tilgang og en udbygning af indholdet.
- Der vil være fokus på de enkelte faggruppers rådgivnings- og informationsbehov, herunder særligt vedrørende skolebestyrelsesmedlemmer.
- Den løbende information omkring love og regler styrkes gennem nyt nyhedsbrev og arkiv over nyhedsbreve.
- Udviklingen efter indførelsen af den nye ansættelsesbekendtgørelse følges nøje.
- Målrettede analyser vedr. højskolernes økonomi udarbejdes.
- Udviklingen for Skoleindkøb følges, og der samarbejdes om oplysning om bespaRelsesmuligheder.
- Den nye persondataforordning og muligheder for digital post afdækkes og formidles til skolerne.
- De kombinerede skolers muligheder og udfordringer afdækkes yderligere sammen med Efterskoleforeningen.
- Der tilrettelægges relevante kurser og efteruddannelsesforløb for de enkelte faggrupper.

2.4.

KURSER OG EFTERUDDANNELSE

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- **Lærerkonference.** Der er afholdt lærerkonferencer hvert år med stigende deltagelse fra år til år.
- **Flere netværk**. Der er etableret flere selvstændige faglige netværk, som arrangerer egne kurser med støtte fra foreningen.
- **Lederuddannelse**. Der er afholdt mindst to lederuddannelsesforløb.
- **HPU**. Højskolepædagogisk uddannelse afholdes hvert andet år.
- **HPU+.** Der er etableret en HPU+ målrettet lærere og forstandere, der har gennemført HPU.
- **Administrationen**. Der afholdes kurser for forretningsførere og sekretærer hvert år og uddannelsesforløb for forretningsførere hvert andet år.
- **Bestyrelsesuddannelse.** Der afholdes kursus for bestyrelsesmedlemmer mindst hvert andet år.
- **Vejlederkurser.** Der arrangeres løbende kurser for vejledere og mentorer.
- **Nordisk samarbejde.** Det nordiske samarbejde for lærere og ledere er udviklet yderligere i perioden.

PLAN 2017/18

- Der afholdes lærerkonference på Gymnastikhøjskolen i Ollerup den 7. – 8. november. Her uddeles den Højskolepædagogiske pris.
- Der etableres et netværk for skoler, der har elever med flygtningebaggrund, og der skal tilbydes pædagogisk og vejledningsmæssig efteruddannelse til medarbejdere, der arbejder med flygtninge.
- Der arbejdes på at etablere et netværk for skoler, der arbejder med eller har interesse for naturvidenskabelig dannelse.
- Højskolepædagogisk Uddannelse (HPU) skal i 2017–2018 afholdes over 5 moduler á en uge.
- FFD skal i 2017/18 afholde dialogmøder for vejledere fra højskoler, ungdomsuddannelser, UU, videregående uddannelser, Studievalg og andre relevante samarbejdspartnere.
- Der skal i vinteren 2017/18 afholdes et kursus for højskolelærere og andre højskolemedarbejdere med vejlederopgaver.
- Der afholdes et mentorkursus.
- Der afholdes tre kurser i Psykisk førstehjælp.

2.5.

FORLAGET

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- Der er i 2017 udgivet akkompagnement til 100 sange fra 18. udgave af Højskolesangbogen.
- Der er inden udgangen af 2022 iværksat arbejde med en 19. udgave af Højskolesangbogen.
- Der er inden udgangen af 2022 iværksat arbejde med en ny udgave af Sanghåndbogen.
- Højskolesangbogen har stadig en enestående position som hele Danmarks sangbog.

Øvrig forlagsaktivitet
- I regi af Højskolebladet er etableret et udgivelseskoncept for kortere bøger inden for folkehøjskolens kerneområder.
- Der findes engelsksproget materiale om folkehøjskolens pædagogiske praksis.
- En slags guide om livet som lærer i folkehøjskolen er udgivet.

PLAN 2017/18

- Inden udgangen af 2017 er 100 sange fra sangbogen udkommet i fuldt og sangbart akkompagnement.
- I efteråret 2017 afsøges muligheder for finansiering og konceptualisering af et nyt udgivelseskoncept med kortere kvalitetsbøger, der sætter højskolens kerneområder til debat.
- Arbejdet med en guide til højskolelæreren i pocketbog-format sættes i gang i vinteren 2017/18.

2.6.

HØJSKOLEBLADET

Strategisk område 2017/22

LANGSIGTEDE MÅL

- Højskolebladet er det centrale nichemedie for dannelsesdebatten – og et referencepunkt for den øvrige uddannelsesverden.
- Højskolebladet udkommer fortsat på tryk, på web, live og på sociale medier – i både tekst, billede og video og lyd.
- Frem mod 2022 sættes frekvensen ned på det trykte blad, mens tilstedeværelsen øges tilsvarende på de øvrige områder.
- Højskolebladet udgiver mindre bøger inden for folkehøjskolens kerneområder skrevet af folkehøjskolens folk for en bredere læserkreds.

PLAN 2017/18

- Et www.hojskolebladet.dk etableres, så det er responsivt og grafisk imødekommende.
- Det trykte blad bliver temaopbundet – og nyhedsstoffet reserveres fortrinsvis til hjemmesiden.
- Der etableres med ekstern samarbejdspartner et online-koncept for "Morgensamling", hvor forstandere og lærere i videoformat formidler deres kerneområde.
- Hver 14. dag udkommer et nyhedsbrev med nyheder fra højskolen og omegn.

Regnskab 2016

Oplysninger om foreningen
Folkehøjskolernes Forening i Danmark
Hjemstedskommune: København

Ledelse
Niels Glahn

Bestyrelse
Lisbeth Trinskjær, formand
Jakob Mejlhede, næstformand
Peter Sebastian Petersen
Simon Lægsgaard Madsen
Jens Horstmann
Søren Winther Larsen
Stig Kaufmanas
Astrid Gintberg Levin
Ivan Jeppesen

Ledelsespåtegning
Vi har dags dato aflagt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for Folkehøjskolernes Forening i Danmark.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven tilpasset foreningens særlige aktiviteter og vilkår. Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Samtidig er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 9. februar 2017

Niels Glahn
Generalsekretær

Bestyrelse

Lisbeth Trinskjær
formand

Jakob Mejlhede Nielsen
næstformand

Peter Sebastian Petersen

Simon Lægsgaard Madsen

Jens Horstmann

Søren Winther Larsen

Stig Kaufmanas

Astrid Gintberg Levin

Ivan Jeppesen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Folkehøjskolernes Forening i Danmark

Konklusion
Vi har revideret årsregnskabet for Folkehøjskolernes Forening i Danmark for regnskabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter god regnskabsskik jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passi-ver og finansielle stilling pr. 31.12.2016 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regn-skabsåret 01.01.2016 - 31.12.2016 i overensstemmelse med god regnskabsskik jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis.

Grundlag for konklusion
Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen
Foreningen har som sammenligningstal i resultatopgørelsen medtaget det godkendte budget for regnskabsåret. Budgettet har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet
Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med god regnskabsskik jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar
Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåteg-ning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af års-regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisions bevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen
Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.
Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.
I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.
Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til god regnskabsskik.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstem-melse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med god regnskabsskik. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 09.02.2017

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR nr.: 33963556

Søren Jensen
Statsautoriseret revisor

Folkevalgt revisor
De foreningen betroede midler bevidnes at være disponeret med fornuft og omtanke.

Helga Kolby Kristiansen

Hovedaktivitet

Foreningens formål er at arbejde for folkehøjskolens ide og frie vilkår for skoleformens udvikling.

Derfor skal foreningen:
1. repræsentere skoleformen i forhandlinger med myndigheder og organisationer,
2. sikre løbende information og debat om folkehøjskolens placering i kultur- og samfundslivet i den uddannelsespolitiske debat samt styrke tilhørsforholdet til folkehøjskolen for højskoleinteresserede,
3. yde service til højskolerne i deres økonomiske og administrative arbejde og til de personlige medlemmer af faglig og videreuddannende karakter,
4. skabe interesse for og formidle oplysning om folkehøjskolernes kurser/virksomhed,
5. bidrage til folkehøjskolernes og medlemmernes engagement i internationalt og mellemfolkeligt samarbejde.

Foreningens drift har i 2016 været præget af god aktivitet med vægt på både foreningens basisaktiviteter i form af rådgivning af skolerne, politisk arbejde, informations- og markedsføring, højskolesangbogen, kursusaktiviteter og på den række af eksterne finansierede projekter, som foreningen står for.

Regnskabet viser et positivt resultat i forhold til det på årsmødet 2015 vedtagne budget med et overskud på 358.t.kr. mod et oprindeligt budgetteret minus på 600 t.kr, sådan at foreningens egenkapital nu er på 7 mio. kr., hvilket er et solidt grundlag for foreningens virke. Denne egenkapital er en god ballast for foreningen, sådan at de mål, der sættes i strategien kan forfølges, ligesom den er god at have i ryggen med de kommende mindre ungdomsårgange, sådan at foreningen i en eventuel nedgangstid har mulighed for at investere offensivt på skoleformens vegne.

Bag dette resultat ligger bl.a., at der i 2016 på indtægtssiden har været en bedre forlagsindtægt på Højskolesangbogen end forventet. Dels er der solgt flere sangbøger, men den primære gevinst ligger i, at vi har fået en væsentlig bedre aftale med trykkeriet efter et udbud. Foreningens administrative udgifter har i 2016 ligget på niveau med det budgetlagte, dog således at der er en mindre stigning som følge af flere medarbejdere. På udgiftssiden har en markant større aktivitet på udviklingsprojekter medført, at der har været mulighed for en større dækning til administrative lønninger.

Forlagsvirksomheden har som skrevet igen i år, bidraget positivt til foreningens resultat, idet der fortsat er et pænt salg af Højskolesangbogen, som i 2016 rundede over 28.000 solgte eksemplarer, hvilket igen er en lille fremgang på 1.000 eksemplarer.

Derudover skal nævnes, at foreningens værdipapirer bidrager med positiv kursregulering i 2016.

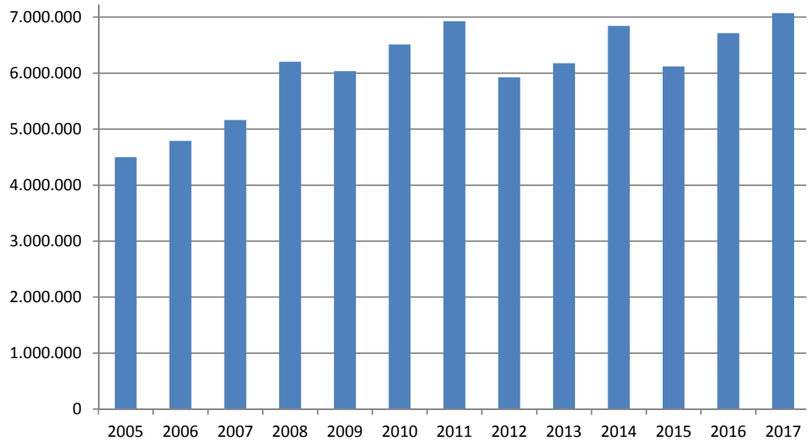
Ledelsens beretning
Højskolebladet er udkommet med 8 numre i 2016 og redaktionen har varetaget udvikling og drift af www.hojskolebladet.dk, der er ved årsskiftet 746 personlige abonnenter og 1380 abonnenter via skolemedlemskab. Bladet udkommer i et oplag på 2.400 eksemplarer.

Nøgletal

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Likviditetsgrad	136	148	163	143	146	139
Soliditetsgrad	27	33	39	30	32	28
Overskudsgrad 1	-7,1	1,7	4,3	-4,4	3	1,8

Overskudsgrad 1: Årets resultat / primære indtægter * 100

Egenkapitalens udvikling 2005-2017, primoværdier

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning
Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsregnskabet.

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse A tilpasset foreningens særlige aktivitet og vilkår.

Årsregnskabet er i øvrigt aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling
Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreninget, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når foreningen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Resultatopgørelsen

Indtægter og omkostninger
Indtægter og omkostninger indregnes som hovedregel i resultatopgørelsen efter et bruttoprincip. Undtagelsen herfra er resultatet fra Forlagsvirksomhed og Højskoleblad.

Lønomkostninger
Medarbejderomkostninger omfatter løn og gager, samt sociale omkostninger, pensioner m.v. til foreningens personale, fratrukket løndækning fordelt mellem Højskolebladet, fælleskatalog, markedsføring og skolerådgivning.

Løndækning fra projekter er lønomkostninger fordelt mellem Forlagsvirksomhed og projekter ud fra et skøn over den samlede resourceanvendelse.

Projekter
Projekter er vist med de samlede omkostninger, som foreningen har udlagt før modregning af tilskud.

Anvendt regnskabspraksis

Balancen

Anlægsaktiver
Kontorinventar, edb-udstyr og WEB platform måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Inventar og edb-udstyr	3-5 år
WEB platform	3 år

Varebeholdninger
Varebeholdninger måles til kostpris eller nettorealisationsværdi, hvor denne er lavere.
Kostprisen for handelsvarer omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.
Nettorealisationsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Tilgodehavender
Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Periodeafgrænsningsposter
Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Værdipapirer
Værdipapirer indregnet under omsætningsaktiver omfatter børsnoterede obligationer og aktier (investeringsbeviser), der måles til dagsværdi (børskurs) på balancedagen. Realiserede og urealiserede kursgevinster eller –tab resultatføres.

RESULTATOPGØRELSE FOR 2016

	Regnskab 2015	Regnskab 2016	Budget 2016	%
INDTÆGTER				
Kontingent	10.468.820	10.879.613	10.798.627	101
Projektadministration og -støtte	293.692	400.673	171.000	234
Løndækning fra projekter	5.630.493	6.768.074	5.744.620	118
Renter og kursreguleringer	125.251	276.745	225.000	123
Forlagsvirksomhed	1.357.967	1.746.045	1.400.000	125
Andre indtægter	21.544	18.550	0	
INDTÆGTER I ALT	**17.897.767**	**20.089.701**	**18.339.247**	**110**
UDGIFTER				
Kommunikation	-3.774.019	-3.783.647	-3.741.000	101
Bestyrelses- og medlemsaktiviteter	-894.000	-985.144	-800.000	123
Rådgivning til skolerne	-712.584	-682.160	-700.000	97
Lønudgifter	-2.310.445	-2.873.308	-4.271.627	67
Lønudgifter, projekter	-5.630.493	-6.768.074	-5.744.620	118
Administration og rådgivning	-3.158.955	-3.838.134	-3.135.000	122
Højskoleblad	-702.666	-493.478	-547.000	90
Udviklingsaktiviteter	-42.661	-239.206	0	
Internationale aktiviteter	-75.826	-68.255	0	
Ekstraordinære poster	0	0	0	
UDGIFTER I ALT	**-17.301.649**	**-19.731.406**	**-18.939.247**	**104**
Årets resultat	**596.118**	**358.294**	**-600.000**	**160**

Årets resultat, et overskud på kr. 358.294 overføres til egenkapitalen.

Balance ultimo 2016

AKTIVER	Regnskab 2015	Regnskab 2016
Anlægsaktiver	0	0
Varebeholdninger	1.019.706	3.528.937
Midler fra bevillingshavere	2.884.427	5.505.444
Tilgodehavender i øvrigt	392.732	873.219
Periodeafgrænsningsposter	267.492	99.165
Likvider og værdipapirer	16.593.814	15.192.311
Aktiver i alt	**21.158.170**	**25.199.073**

PASSIVER	Regnskab 2015	Regnskab 2016
Egenkapital 1. januar	6.115.840	6.711.958
Periodens resultat	596.118	358.294
Egenkapital ULTIMO	**6.711.958**	**7.070.252**
Skyldig moms	478.571	525.298
Feriepengeforpligtigelse	1.240.407	1.413.612
Skyldig A-skat, løn og pension	1.024.293	1.210.506
Skyldigt vedrørende sangbogen	734.393	706.817
Gæld og forud modt. betalinger	659.121	757.650
Uindløste gavekort	314.000	375.579
Igangværende projekter PASSIV	9.995.426	13.139.359
Gæld i alt	**14.446.212**	**18.128.821**

Forslag til budget 2018

	Budget 2017	Årsresultat 2016	Budgetforslag 2018
INDTÆGTER			
Kontingent	10.977.750	10.879.613	11.297.000
Projektadministration og -støtte	288.000	400.673	618.000
Løndækning fra projekter	5.167.000	6.768.074	6.410.800
Renter og ekstraordinære poster	125.000	275.745	125.000
Forlagsvirksomhed	1.400.000	1.746.045	1.400.000
Andre indtægter	0	18.550	0
INDTÆGTER, I ALT	**17.977.750**	**20.089.701**	**19.850.800**
UDGIFTER			
Information og markedsføring	-3.915.000	-3.783.647	-3.915.000
Bestyrelses og udvalgsomkostninger	-800.000	-985.179	-900.000
Rådgivning til skolerne	-700.000	-682.160	-700.000
Medlemsaktiviteter	0	35	0
Lønudgifter	-4.358.750	-2.873.308	-5.343.000
Lønudgifter, projekter	-5,167.000	-6.768.074	-6.410.800
Administration	-3.090.000	-3.838.134	-3.035.000
Højskolebladet	-547.000	-493.478	-547.000
Udviklingsaktiviteter	0	-239.206	0
Internationalt	0	-68.255	0
UDGIFTER I ALT	**-18.577.750**	**-19.731.406**	**-20.850.800**
Årets resultat	**-600.000**	**358.294**	**-1.000.000**

Skolekontingent foreslås uændret til 1.995 kr. pr. årselev
Personligt medlemskontingent foreslås uændret til 200 kr.

FFD's bestyrelse - før årsmødet 2017

Formand

Lisbeth Trinskjær,
Forstander, Ubberup Højskole

Næstformand

Jacob Mejlhede
Forstander, Grundtvigs Højskole

Øvrige bestyrelsesmedlemmer

Jens Horstmann
Lærer, Rødding Højskole

Peter Sebastian Petersen
Forretningsudvikler, Vejle Idrætshøjskole

Søren Winther Larsen
Forstander, Odder Højskole

Simon Lægsgaard
Forstander, Brandbjerg Højskole

Stig Kaufmanas
Lærer, Den Rytmiske Højskole

Ivan Jeppesen
Forretningsfører, Mariager Højskole

Astrid Gintberg Levin
Bestyrelsesmedlem, Gymnastikhøjskolen i Ollerup

Højskolerne på danmarkskortet

Vedtægter

§1. Foreningens navn
Foreningens navn er Folkehøjskolernes Forening i Danmark (FFD). Foreningen er en kombineret skole- og medlemsforening dannet ved fusion af Foreningen for Folkehøjskoler i Danmark og Højskolernes Sekretariat.

§2. Foreningens formål
Foreningens formål er at arbejde for folkehøjskolens ide og skabe gode og frie vilkår for skoleformens udvikling.

Derfor skal foreningen:
1. repræsentere skoleformen i forhandlinger med myndigheder og organisationer.
2. sikre løbende information og debat om folkehøjskolens placering i kultur- og samfundslivet og i den uddannelsespolitiske debat, samt styrke tilhørsforholdet til folkehøjskolen for højskoleinteresserede.
3. yde service til højskolerne i deres økonomiske og ad ministrative arbejde, og til de personlige medlemmer af faglig og videreuddannende karakter.
4. skabe interesse for og formidle oplysning om folkehøjskolernes kurser/virksomhed.
5. bidrage til folkehøjskolernes og medlemmernes engagement i internationalt og mellemfolkeligt arbejde.

§3. Medlemmer
Foreningen optager tilskudsberettigede folkehøjskoler som skolemedlemmer og optager som personlige medlemmer medarbejdere, skolebestyrelsesmedlemmer samt medlemmer af skolekredse/repræsentantskaber ved tilskudsberettigede folkehøjskoler. Andre med interesse for højskolen kan blive medlemmer uden stemmeret.

En højskole udøver sit skolemedlemsskab ved at udpege fire stemmeberettigede skolerepræsentanter efter skolens eget valg og skriftligt meddele deres navne til foreningens bestyrelse. Skolerepræsentanterne regnes som udpegede indtil skolen skriftligt har meddelt ændringer til foreningens bestyrelse. Personlige medlemmer kan samtidig være skolerepræsentanter.

Valgbar til bestyrelsen er enhver skolerepræsentant og ethvert personligt medlem af foreningen. Indtræden i bestyrelsen forudsætter dog personligt medlemsskab af foreningen. Medarbejdere i foreningens sekretariat er ikke valgbare til bestyrelsen.

§4. Kontingent
Højskolerne betaler et kontingent pr. årselev i skoleåret forud og personlige medlemmer et kontingent. Begge kontingenter fastsættes af generalforsamlingen. Bestyrelsen fastsætter regler for kontingentrestance og eksklusion ved manglende betaling.

§5. Generalforsamling
Foreningens højeste myndighed er generalforsamlingen. Ordinær generalforsamling afholdes en gang årligt i april kvartal og indkaldes med mindst 30 dages varsel ved skriftlig meddelelse og udsendelse af dagsorden til højskoler og personlige medlemmer.

Dagsordenen skal indeholde følgende punkter:
1. Valg af dirigenter.
2. Bestyrelsens beretning forelægges til godkendelse.
3. Det reviderede regnskab forelægges til godkendelse.
4. Fremlæggelse af handlingsplan.
5. Indkomne forslag.
6. Budgetforslag og fastsættelse af medlemskontingent og skolekontingent.
7. Valg af formand.
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer der vælges af skolerepræsentanter.
9. Valg af bestyrelsesmedlemmer der vælges af personlige medlemmer.
10. Valg af revisorer.
11. Eventuelt.

Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 20 dage før generalforsamlingen og skal udsendes til højskoler og personlige medlemmer senest 7 dage før en generalforsamling. Beslutninger på generalforsamlingen træffes ved simpel stemmeflerhed blandt de forsamlede skolerepræsentanter og personlige medlemmer (se dog §8 og §9). Personlige medlemmer, der tillige er skolerepræsentanter, kan afgive én stemme ved hver afstemning. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt. Skriftlig afstemning skal finde sted, såfremt det kræves.

Generalforsamlingen træffer beslutning om køb og salg af fast ejendom.

Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes senest 30 dage efter, at flertallet af bestyrelsen eller mindst 10 højskoler eller 50 personlige medlemmer stiller krav herom, og skal indkaldes med mindst 14 dages varsel. Motiveret dagsorden indsendes samtidig med begæring om afholdelse af ekstraordinær generalforsamling.

§6. Bestyrelse
Foreningen ledes af en formand og 8 bestyrelsesmedlemmer.

Formanden vælges af skolerepræsentanterne og foreningens personlige medlemmer for to år ad gangen. Fire bestyrelsesmedlemmer vælges af skolerepræsentanterne og fire bestyrelsesmedlemmer af de personlige medlemmer. Valgperioden er to år, således at to bestyrelsesmedlemmer valgt af skolerepræsentanterne samt to bestyrelsesmedlemmer valgt af de personlige medlemmer vælges det ene år, og to bestyrelsesmedlemmer valgt af skolerepræsentanterne og to bestyrelsesmedlemmer valgt af de personlige medlemmer vælges det andet år.

Opstilling af kandidater til formandsposten og til bestyrelsen skal være skriftlige med mindst 4 stemmeberettigede stillere for hver kandidat, og skal være foreningen i hænde senest 14 dage før afholdelse af generalforsamlingen. Lister med de opstillede kandidater udsendes til de personlige medlemmer og højskolerne senest 7 dage før afholdelse af generalforsamlingen. Suppleanter er de kandidater, som uden at have opnået valg har fået de højeste stemmetal. Suppleanter vælges for et år ad gangen.

Ved stemmelighed foretages ny afstemning, der alene omfatter kandidater med samme stemmetal.

Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Bestyrelsen vælger en næstformand, der i formandens forfald træder i dennes sted.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 5 medlemmer er til stede og deltager i afgørelsen. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Bestyrelsen har mellem generalforsamlingerne det overordnede politiske og økonomiske ansvar. Bestyrelsen ansætter en administrativ ledelse, der i samarbejde med bestyrelsen ansætter og afskediger personale.

En medarbejderudpeget repræsentant for kontoret samt foreningens administrative ledelse kan deltage i bestyrelsesmøderne, dog uden stemmeret. Bestyrelsen kan dog vælge at afholde lukkede møder.

Ved bestyrelsesmøderne føres en beslutningsprotokol.

Foreningen tegnes af to bestyrelsesmedlemmer, hvoraf den ene skal være formanden eller næstformanden.

§7. Regnskab
Foreningens regnskabsår er kalenderåret. Regnskabet revideres af to revisorer, hvoraf den ene skal være en statsautoriseret revisor. Valg af revisorer foretages på den ordinære generalforsamling og gælder for en toårig periode.

§8. Vedtægtsændringer
Ændringer af foreningens vedtægter kan kun ske såfremt mindst 2/3 af de fremmødte skolerepræsentanter og mindst 2/3 af de fremmødte personlige medlemmer stemmer herfor.

§9. Foreningens opløsning
Foreningen kan kun opløses på en i dette øjemed indkaldt generalforsamling, hvor mindst 2/3 af de fremmødte skolerepræsentanter og mindst 2/3 af de fremmødte personlige medlemmer stemmer for opløsningen.

Der skal samtidig træffes beslutning om anvendelsen af foreningens midler til folkeoplysning eller andre almennyttige formål.

Vedtaget 12.12.99 på Vejle Idrætshøjskole. Revideret 9.6.2000 på Nordjyllands Idrætshøjskole og 16.6.2001 på Nørgaards Højskole.

Folkehøjskolernes Forening i Danmark

Om foreningen

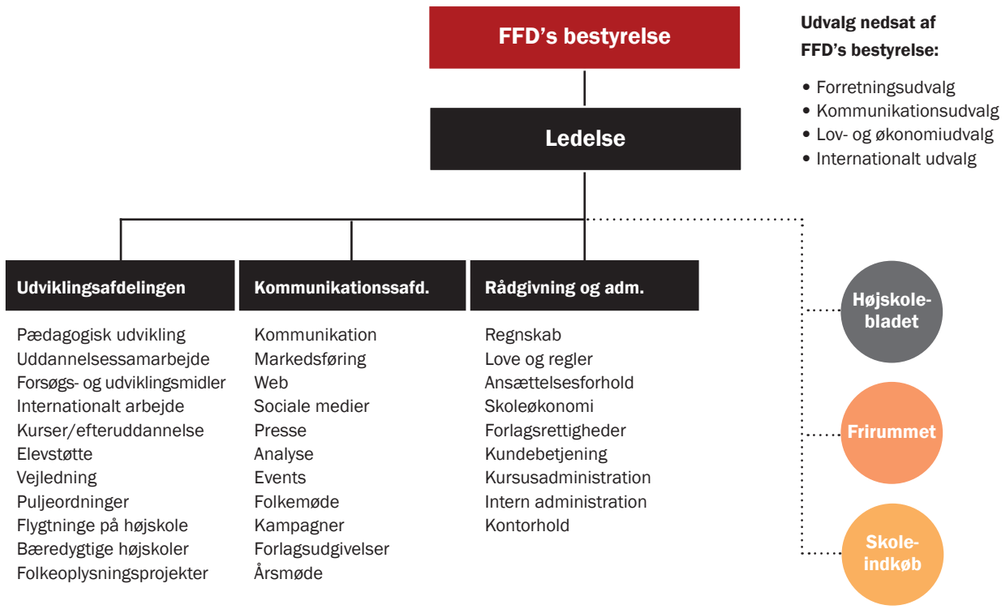
Foreningens formål er at arbejde for folkehøjskolens ide og skabe gode og frie vilkår for skoleformens udvikling.

Derfor skal foreningen:

- repræsentere skoleformen i forhandlinger med myndigheder og organisationer.
- sikre løbende information og debat om folkehøjskolens placering i kultur- og samfundslivet og i den uddannelsespolitiske debat samt styrke tilhørsforholdet til folkehøjskolen for højskoleinteresserede.
- yde service til højskolerne i deres økonomiske og administrative arbejde og til de personlige medlemmer af faglig og videreuddannende karakter.
- skabe interesse for og formidle oplysning om folkehøjskolernes kurser/virksomhed.
- bidrage til folkehøjskolernes og medlemmernes engagement i internationalt og mellemfolkeligt arbejde.

Foreningen optager tilskudsberettigede folkehøjskoler som skolemedlemmer og optager som personlige medlemmer medarbejdere, skolebestyrelsesmedlemmer samt medlemmer af skolekredse/repræsentantskaber ved tilskudsberettigede folkehøjskoler. Andre med interesse for højskolen kan blive medlemmer uden stemmeret.

Bestyrelsen består af ni medlemmer, som bliver valgt for to år ad gangen forskudt, så fire plus formanden vælges i lige år og de fire andre i ulige år.

Medlemsfordele

Indflydelse
Alle med interesse for højskolen kan blive medlemmer og med deres støtte bidrage til at tale højskolernes sag. Medarbejdere, skolebestyrelsesmedlemmer samt medlemmer af skolekredse/repræsentantskaber ved tilskudsberettigede folkehøjskoler kan blive medlemmer med stemmeret.

Medlemskort
Personligt medlemskort, som giver dig adgang til mere end 1100 fordelsaftaler i mere end 3000 butikker.

Andre rabatter
- FFD's kurser: 10% rabat på alle kurser og seminarer
- Højskolebladet: 10% rabat på årsabonnement
- FFD's forlagsudgivelser: 10% rabat på alle bøger - herunder Højskolesangbogen og Sanghåndbogen
- Højskolesangbogen: 15% rabat ved køb af min. 20 stk
- Gratis guldtryk på Højskolesangbog med eget navn.

Højskolernes mæglings- og voldgiftsudvalg
Ved ansættelsen skal der oprettes en skriftlig aftale. FFD har udarbejdet kontraktforslag til brug for skolernes forskellige personale-grupper. Opstår der uoverensstemmelser, medvirker FFD ved nedsættelse af et mæglings- og voldgiftsudvalg, hvori deltager en uvildig jurist. Udvalget kan træde til, hvis der fx opstår uenighed om fastsættelsen af erstatning for usaglig afskedigelse. FFD deltager i dækningen af udgifter ved sagernes behandling.

Stipendier
Til medlemmer, der har betalt medlemskontingent i mindst 2 år. Der kan uddeles fire til seks stipendier om året på op til 4.000 kr. hver til:
- Studieformål og kurser
- Rejse- og opholdsudgifter ved efteruddannelse
- Debat- og forfattervirksomhed
- Aktiviteter med almen interesse for skoleformen.

Særlig service
Rådgivning og afklaring af lønmæssige og juridiske spørgsmål i forbindelse med højskoleansættelsen. Skolemedlemskab og personligt medlemskab giver fortrinsret til rådgivning hos FFD's konsulenter.
- Nye medlemmer modtager en usb-nøgle med materiale om højskolen
- Information om nye kurser, medlemsfordele m.v.
- Automatisk tilsendelse af nye Højskolekataloger
- Invitation til særlige medlemsmøder mv.

Rådgivning

Lovgivning, skoleudvikling og administration
Rådgivningsteamet i administrationsafdelingen i Højskolernes Hus tager sig af rådgivning og vejledning af skoler og personlige medlemmer om juridiske, økonomiske og praktiske forhold. Herunder:

- nye regler for højskolerne
- tilskudsforhold og skoleøkonomi
- forhold vedrørende løn og ansættelse
- forsikringsforhold
- fællesindkøb osv.

Administrationsafdelingen samarbejder med eksterne parter og medvirker ved drøftelser med bl.a. Kulturministeriet og Udlændingeservice.

Til belysning af de faktiske forhold foretages med mellemrum undersøgelser og analyser af skoleformens og de ansattes vilkår.

På www.ffd.dk/administrativt kan du finde information om alle væsentlige forhold vedrørende lovgivning, skoleudvikling og administration, bl.a. en omfattende regelsamling. Det er også her, du finder vores FAQ (www.ffd.dk/faq) med ofte stillede spørgsmål og svar. Men man er også altid velkommen til at kontakte afdelingen.

Efteruddannelse for alle

Kurser, seminarer og møder
FFD tilstræber at afholde kurser og tilrettelægge efteruddannelse for alle personalegrupper på højskolerne. Det gælder både arrangementer om skoleformens fælles anliggender og målrettede faglige tilbud.
Hvert år er der efteruddannelseskurser for forstandere, souschefer og viceforstandere, lærere, forretningsførere og sekretærer, pedeller, rengøringsansatte og oldfruer og konference for informationsmedarbejdere.
I tilknytning til FFD's indsatsområder arrangeres seminarer og konferencer.
Hvert år udbydes det store efteruddannelsestilbud til lærerne, Højskolepædagogisk Uddannelse (HPU), som er fordelt med moduler hen over skoleåret.

Se FFD's kurser på ffd.nemtilmeld.dk/kurser
og en samlet kursusoversigt på side 41.

FFD's udgivelser

Højskolepædagogik - en fortælling om Livsoplysning i praksis
Pris: 299,95 kr.
Bogen kan købes hos forlaget Klim
højskolepædagogik.dk

Demokratisk dannelse - højskolen til debat
Antologi redigeret af Rasmus Kolby Rahbek
Pris: 270 kr. Bogen kan købes hos forlaget Klim

Højskolebladet
Udkommer 8 gange om året. Abonnement og annoncer: www.hojskolebladet.dk.
Pris: 499 kr./årsabonnement
Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Højskolekataloger 2017
Et katalog med korte kurser og et inspirationshæfte om lange kurser.
Pris: Gratis - tlf: 3336 4040 eller på www.hojskolerne.dk

Højskolesangbogen
Mulighed for guldtryk med navn, firma, skole.
Pris: 215 kr. 15% rabat v/ køb af min. 20 stk.
Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Højskolesangbogen - Magnaprint
Pris: 275 kr. Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Højskolesangbogens Melodibog
Melodier til Sangbog - klaver med overlagt tekst og becifring. Forlag: Edition Wilhelm Hansen
Pris: 549 kr. Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Sanghåndbogen
En præsentation af sangene i Højskolesangbogen.
Pris: 320 kr. Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Højskolesangbogen som App
De fleste af sangene fra Højskolesangbogen.
Med node, melodi og baggrundsartikel om sangen.
Pris: 149 kr. Kan hentes fra App Store og Google Play

Det Blå Sanghæfte
Sange som supplerer Højskolesangbogen, bl.a.: Buster/ Hallelujah /Kys det nu /Under stjernerne på himlen m.fl.
Pris: 25 kr. Kan købes på webshop.hojskolerne.dk
App kan hentes fra App Store eller Google Play

Det Blå Sanghæfte - Melodier m. klaverarrangementer
Pris: 50 kr. Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Det Blå Sanghæfte på CD
Klaverakkompagnement til fællessang.
Pianist: Rasmus Skov Borring
Pris: 99 kr. Kan købes på webshop.hojskolerne.dk

Sang bevæger sindet

Højskolesangbogen
572 sange og salmer fra den danske sangskat.
Kr. 215,-

Sanghåndbogen
Historien om alle Højskolesangbogens sange og salmer - leveret af 85 bidragsydere med særligt kendskab til de enkelte sange.
Kr. 320,-

Bestil på webshop.hojskolerne.dk

Kursusoversigt

2017

Årsmøde og generalforsamling
27 .- 28. april, Kobæk Strand Konferencecenter

Vejlederkursus
8. - 9. maj, Brogården v. Mddelfart

Naturvidenskabelig dannelse på højskolerne
23. maj, sted følger

Kursus i psykisk førstehjælp
30. maj, Brogården v. Middelfart

Dannelse i skolen - Lærermødet 2017
3. - 7. juli, Ryslinge Højskole

PRO-kursus for pedeller, rengøringsfolk og oldfruer
3. - 4. okt., Egmont Højskolen

Kursus i højskoleledelse - 1. modul
10. - 12. oktober, Jaruplund Højskole

Informationsseminar
11. - 12. oktober - Brogaarden ved Middelfart

Sekretær- og forretningsførerkursus
26. - 27. oktober, Askov Højskole

Lærerkonference
7. - 8. november, Gymnastikhøjskolen i Ollerup

Forstandermøde
19. - 20. november, sted følger

Frirummets debatpilotuddannelser
Debatpilotuddannelse #5
14. septemper, Den rytmiske Efterskole i Båring og
25. september, Nørgaards Højskole
Debatpilotuddannelse #6
27. september, Den Rytmiske Højskole i Vig og
3. oktober - Midtsjællands Efterskole

2018

Kunstlærernetværk
15- 16. marts, Egmont Højskolen

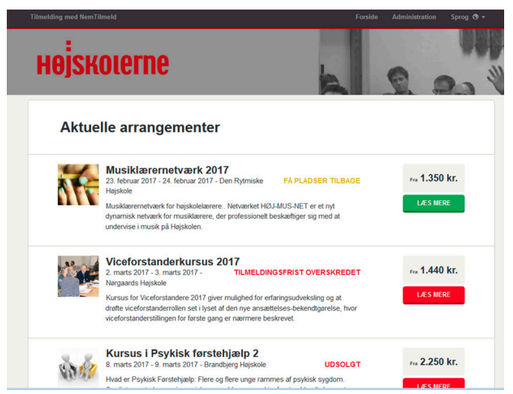
Forstandermøde
Marts, Tid og sted følger

Dialogmøder
April, Tid og steder følger

Årsmøde og generalforsamling
3. - 4. maj, Tid og sted følger

Højskolepædagogisk uddannelse HPU 2017
Modul 1: Uge 5 (30. januar – 3. februar 2017)
Modul 2: Uge 17 (24. – 28. april 2017)
Modul 3: Uge 37 (11. – 15. september 2017)
Modul 4: Uge 44 (30. oktober – 3. november 2017)
Modul 5: Uge 9 (26. februar – 31. marts 2018)

Tilmelding til kurser via https://ffd.nemtilmeld.dk/

Ansatte i Højskolernes Hus

Ledelse

Niels Glahn
Generalsekretær
ng@ffd.dk, 3336 4032

Thor West Nielsen
Souschef/Chefkonsulent
Lovgivning, administration, økonomi
twn@ffd.dk, 3336 4033

Administration og rådgivning

Ole Buch Rahbeck
Chefkonsulent
obr@ffd.dk, 2230 7833

Rikke Hansen
Regnskabsfører
rha@ffd.dk, 3336 4036

Henning I. Larsen
Økonomisk konsulent
Løn, ansættelse, tilskud
hil@ffd.dk, 3336 4048

Anne Grenaa
Chefkonsulent
Økonomi og regnskab
ag@ffd.dk

Vibe Kathrine Fangel-Hansen
Sekretær
Reception/kundebetjening
vf@ffd.dk, 3336 4046

Viggo Mellerup
Juridisk konsulent
vm@ffd.dk, 3336 4034

Information

Jakob Bonde Rasmussen
Kommunikationschef og teamleder
Netværk, markedsføring
jbr@ffd.dk, 3336 4039

Charlotte Schrøder
Seniorkonsulent
Web, kataloger, årsmøde
cs@ffd.dk, 3336 4045

Katrine Dahlerup
Grafisk designer
Tryksager, annoncer, Højskoleblad
kad@ffd.dk, 3336 4042

Janne Bavnhøj
Digital and Social Media Manager
Hjemmesider, online-aktiviteter
jb@ffd.dk, 3336 4264

Andreas Harbsmeier
Pressechef/Ansv. redaktør
Kommunikation/Højskolebladet
ah@ffd.dk, 3336 4047

Zenia Søjberg
Journalistpraktikant
Højskolebladet/Information
zs@ffd.dk, 3336 4035

Barbara Jakobsen
Studentermedhjælper
bj@ffd.dk

Pædagogik & Udvikling

Jakob Hvenegaard Andersen
Specialkonsulent/teamleder
Unge uden ungdomsuddannelse, vejledning mv.
jha@ffd.dk, 3336 4266

Jonas Møller
Specialkonsulent
Højskolepædagogik, videregående uddannelser og vejledning
jm@ffd.dk, 3336 4049

Henrik Mosbæk
Pædagogisk konsulent
Vejledning, unge uden ungdomsuddannelse, puljemidler mv.
hm@ffd.dk, 3336 4038

Stig Skov Mortensen
Uddannelseskonsulent
Højskolepædagogik mv.
ssm@ffd.dk, 3336 4038

Søren Børsting
Udviklingskonsulent
Folkeoplysning og puljemidler
sb@ffd.dk, 3336 4043

Daniel Kern
Udviklingskonsulent
dk@ffd.dk, 3033 2461

Sara Mortensen
International konsulent
Pædagogisk udvikling, internationale elever og puljemidler
sam@ffd.dk, 3336 4262

Evelina Gold
Webredaktør, www.globalstory.dk
eg@ffd.dk, 3336 4268

Rasmus Vincentz
Projektmedarbejder
Bæredygtighedsprojektet
rv@ffd.dk

Mette Kylsø
Projektmedarbejder
Flygtninge, vejledning mv.
mk@ffd.dk, 3336 4261

Rasmus Kolby Rahbek
Pæd. udviklingskons. Ph.d stud.
rkr@ffd.dk

Samarbejdsprojekter forankret i Højskolernes Hus

SkoleIndkøb

Skoleindkøb

Thomas Christensen
Sekretariatsleder
tc@skoleindkob.dk - tlf. 2077 5240

FRIRUMMET en ny debatform

Frirummet

Marlene Borst Hansen
Projektleder
marlene@frirummet.org, 5056 0010

David Jul
Projektmedarbejder
david@frirummet.org, 2942 9642

Jonathan Ovesen
Studentermedhjælper
jonathan@frirummet.org

Højskolerne

Folkehøjskolernes Forening i Danmark
Højskolernes Hus - Nytorv 7
1450 København K

Tlf.: 33 36 40 40
E-mail: kontor@ffd.dk
www.hojskolerne.dk
www.ffd.dk